

bb.53. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke
14 órától zárásig

p e

1980.szeptember 25.

26. kiállítás
27. lakatos dezső köszöntése
28. hagymabetakarító gépek
29. kiállítás pakson
30. a kisz kb megvitatta
31. pécs városi tanács ülése
32. keszthely kereskedelmi hálózata
33. pécsi kórus elutazása
34. komárom megyei tanácskozás
35. keleti jenő kiállítása
36. buday agota kiállítása
37. szücs jános tárlata
38. fogyasztási cikkek díjazása
39. vietnami katolikus püspökök
40. magyarországi szabadegyházak
41. emlékülés marion géza .....
42. vendinform,80
43. galéria nyílt
44. budapestre érkezett....
45. osztrák zenei est
46. hazaérkezett barcs sándor
47. budapesti művészeti hetek
48. időjárásjelentés
49. magyar-román tárgyalások
50. brutyó jános fogadta....
51. puja frigyos vacsorát adott
52. szerk. figy./abkk.1-re/
53. hírjegyzék

/mti/

.-.

21.00/p

-28-

2126

v é g e

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: halasi györgy
prukner pál
henczi erzsébet

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/1

Belföldi hírek

1980.szeptember 26. p é n t e k

bb.1. sághy vilmos belkereskedelmi miniszter vásáryitó beszéde

i kf/ve/pp/p e

1980.szeptember 26.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk
sághy vilmos belkereskedelmi miniszternek az őszi bnv ünnepé-
lyes megnyitóján elhangzó beszédét, amely feloldásig e m b a r g ó s!

x x x

a miniszter köszöntötte a megnyitó ünnepség vendégeit, majd
így folytatta: - a fogyasztási cikkek nemzetközi seregszemléje
gazdag kiállítási anyagával sokoldaluan mutatja meg a hazai és
a világpiac kínálatát, a tavalyinál nagyobb területen 860 magyar
kiállító és 374 külföldi cég sorakoztatja fel ujdonságait. meg-
könnyíti az áttekintést, hogy a vásár szervezői, a több éves
tapasztalatok alapján, 11 árucsoportban rendezték meg a fogyasz-
tási cikkek bemutatóját, természetesen, hogy a gyártók a legszebb
és legkorszerűbb termékeket hozták el a vásárra, amelyek megte-
kintése így elsődlegesen arról ad képet, hogy napjainkig milyen
eredményeket ért el, milyen áru kínálatot nyújt a vásárlóknak a
közszükségleti cikkeket gyártó hazai és külföldi ipar. mérlegelé-
si lehetőség nyílik arra is, hogy mennyiben sikerült előrelépni
a termékszerkezet átalakításában, a gyártmányfejlesztésben és kor-
szerűsítésben.

/folyt köv./

-1-

bb.1. /sághy vilmos.....1.folyt./p

- a budapesti nemzetközi vásár -csakugy mint a hasonló jellegű vásárok és kiállítások - alapvetően fontos piacutatósi fórum,a bemutatott termékek egy részéről majd csak a jövőben dől el az,hogy a fogyasztó a használhatóság,a forma és az ár alapján ténylegesen igényt tart-e a bemutatott termékekre. nagyon fontos missziója a vásárnak az is, hogy segítsen az ipari együttműködésben rejlő lehetőségek feltárásában,a korábbi vásárok később nagyon hasznosnak bizonyult nemzetközi együttműködés megindításának színhelyei voltak, megállapodások születtek a szovjetunióval és más szocialista országokkal, de jelentősnek ítélték a fejlődő országokkal és néhány tőkés országgal kötött szerződéseink is. ez alkalommal és erről a fórumról is arra biztatjuk hazai vállalatainkat,szakértőinket és kedves meghívott külföldi vendégeinket,hogy keressék az együttműködés további lehetőségeit.

- a vásár módot nyújt a szakembereknek arra,hogy nemzetközi összehasonlításban mérjék fel a hazai fogyasztási cikkek ipar teljesítményének színvonalát,az v.öt éves tervidőszakban elért eredményeket. ennek az egybevetésnek iparunk fejlődése,a gazdaságos termékszerkezet kialakítása szempontjából különös szerepe van. ha nyitott szemmel járják a vásárt, akkor megláthatják, hogy mi az, amit itthon érdemes tovább fejleszteni, milyen termékek gyártását kell korszerűsíteni ahhoz,hogy a nemzetközi és hazai piacon versenyképesek lehessünk, esetleg az is kiderül,hogy milyen termékeket lehet elhagyni,mert importtal szükségleteink gazdaságosabban, magasabb színvonalon elégíthetők ki.a vásár fontos szerepet tölt be,hagyományos külkereskedelmi kapcsolataink továbbfejlesztésében is,s minden bizonnyal folytatódik, esetleg tovább bővül az a gyakorlat,hogy a gazdasági élet vezetői számos üzletkötést hoznak létre.

a tapasztalatok azt mutatják,hogy az őszi vásárok látogatottsága,az érdeklődők száma évről-évre nő.ez az érdeklődés egyben egyfajta várakozást is kifejez-.a magyar fogyasztóközönség azt várja tőlünk, hogy azt a terméket,ami megnyerte tetszését a vásáron,a hazai üzletekben is viszontláthassa. őszintén meg kell mondanunk,hogy ezen várakozásnak nem mindig tudunk eleget tenni,azon kell lennünk,hogy ez a helyzet a jövőben megváltozzék.előrelépés viszont,hogy ma,a vásár első napján, 26 könyvnyilpari üzem itt bemutatott termékeit,ujdonságait a fővárosban a kijelölt áruházakban és üzletekben, vidéken egy-két nagy áruházban,bolban már árulják.- kívánom,hogy a kiállítók a tapasztalatok sokoldalú kicserélésével,hasznos üzletkötésekkel és előremutató tárgyalásokkal teremtsék meg a jövőbeni,tartós együttműködés feltételeit-fejezte be megnyitó beszédét a miniszter./mti/

bb.2. arany és bronzérmes magyar sörök

gyné/kg/p pp e

1980.szeptember 26.

értékes trófeát nyertek nemzetközi vetélkedőn a magyar sörök,a brüsszelben székelő nemzetközi termékminősítő intézet legutóbbi sör-világversenyén hatvannál több ország 86 sörgyárának termékei közül válogatták ki a nemzetközi minősítő bizottság a legjobbakat. a magyar söripar most először nevezett be a versenyre,s két termékkel jelentkezett,amelyek az elmúlt évek fejlesztései során a legkiválóbbnak bizonyultak,a kőbányai sörgyár termékei: a jubileumi és a budapest sör neves külföldi cégek nedűit maguk mögé utasítva, érmet szerzett. a jubileumi sört a költselő bizottság aranyéremmel jutalmazta.ez a termék sima ízű, könnyű, pikánsan keserű világos sör.a kőbányai sörgyár alapításának 125. évfordulója alkalmával az elmúlt évben jelent meg a kereskedelemben,s hagyományos technológiával állítják elő.a budapest sör bronz érmet szerzett,kellemes,zamatos,jellegzetes ízével,s külső megjelenésével.e világos sör szintén az elmúlt évben jelent meg,s a legkorszerűbb technológiával készül.

a két érem egyben jelzi: a magyar söripar az elmúlt években nagyot lépett előre,nemzetközi mércével mérve is kitűnő minőségű készítményeket érlelnék hazai gyárakban. a mostani sikeren felbuzdulva,az ipar elhatározta; ezentúl évente megrendezi a hazai sörversenyt- jelenleg mintegy 25 féle készítmény állhatna rajthoz-s a dobogós helyezetteket újból bevezetik a világ sörvetélkedőre. a kezdeményezés dicséretes, különösen akkor, ha a magyar söripar idehaza is kielégíti nemcsak a minőségi,hanem a mennyiségi igényeket is./mti/

bb.3. őszi virágszőnyeg a haramia forrásnál

blb/st/p e

1980.szeptember 26.

a szekszárdi dombvidék és a völgyesség rétjein,liget-erdőiben a szeptemberi nyár hatására tömegesen, szinte szőnyegszerűen nyílik az ősziike,vagy másképpen:az őszi kikerics halványlila színűn, nagy virága,az ugynevezett óriáshegy környéki ligetes, erdős dombokon és a sötétvölgyi parkerdőben a haramia forrás melletti réten fehér színű,albinó változatban is előfordul a kora-őszi e tájon jellegzetes vadvirága./mti/

bb. 4. könyvtárosok az idős emberekért

mzs/st/gw e

1980. szeptember 26.

a győri kiskaludly károly könyvtár kiszesei gondoskodnak arról, hogy az idős olvasók is rendszeresen friss olvasmányokhoz jussanak. havonta egyszer gépkocsival járják be a várost és házhoz viszik a könyveket a már-már mozgásképtelen, beteg embereknek. akkoriban határoztak erről, amikor a könyvtár egyik törzsolvasója azzal bucsuzott el tőlük, hogy megromlott egészségi állapota miatt nem tud többé eljárni könyvet kölcsönözni. ma már sok helyen áll meg a könyvekkel zsufolt gépkocsi a város különböző részein, s hordja az új könyveket az otthonukhoz kötött embereknek. egy-egy alkalommal 10-15 könyvet is kiválogatnak, hogy legyen elég olvasnivalójuk addig, amíg az autó újra begördül a lakásuk elé. /mti/

- . -

bb. 5. diószüret borsodban

kör/st/gw e

1980. szeptember 26.

a szokásosnál csaknem három héttel később, ezekben a napokban kezdődött meg a diószüret borsodban. a bogácsi tsz valamint a szikszói állami gazdaság nagyüzemi dióskertjein kívül több mint százezer kiskertben, szőlőkben lévő fáról szedik le a termést. a megye csaknem minden településén, a tiszamenti községektől, ártéri területektől a zempléni vidék hegyek közé zárt falvákig, szinte nincs olyan porta, ahol ne díszlene ez a fa. a tokaj-hegyaljai borvidéken több mint száz éves, ugynevezett hagyásfák is termést hoznak. az utóbbi években nagyobb részt a vékonyhéjú, bőtermő, ugynevezett milotay fajtát ültették a kiskerttulajdonosok.

a diószüret napjainkban is az ősi módon történik. a fa alá lepedőt terítenek és hosszú póznákkal arra verik le a termést. a zöld héjától megfosztott gyümölcsöt aztán szellős helyen, legtöbbször a padláson megszáritják. a zempléni és az abauji falvakban fahamuból készített lugban is megmossák, hogy szép fényes legyen a héja és azután teszik fel száradni. az így megmosott dió nem férgesedik. /mti/

- 4 -

bb.6. befejező szakaszához érkezett a szabadegyházi kukoricacukor-gyár építése

dáv/st/ig e

1980. szeptember 26.

befejező szakaszához érkezett a szabadegyházi kukoricacukor-gyár építése: a csaknem négy milliárd forint költséggel épülő üzem nyolc hónap múlva, a jövő év júniusában lát munkához. 120.000 tonna tiszta kukoricából évente mintegy 50 ezer tonna folyékony cukrot, csaknem 200 ezer hektóliter finomszeszt, több mint 9 ezer tonna finom olaj készítésére alkalmas kukoricacsirát, valamint 37.000 tonna takarmányt állít elő. a folyékony cukrot a konzervés a szeszipar használja majd, a csirából készített olaj gazdaságos exportcikk, a takarmányt pedig az állattartó gazdaságok hasznosítják.

a 16 hektárnyi területet elfoglaló új gyár készültsége hetven százalékos, s minden előre látható jel szerint határidőre, a tervezett költségkereteken belül elkészül. a melegpróbák januárban kezdődnek, a termelés júniusban indul. a gyár alapanyagával való ellátását a gabona tröszt, az agárdi mezőgazdasági kombinát, valamint néhány környező gazdaság vállalta. /mti/

- . -

bb.7. kevesebb energiával - jobb minőségű timföld

ráb/st/ig e

1980. szeptember 26.

a hazai timföldipar legnagyobb teljesítményű kikeverő berendezését helyezték üzembe az almásfüzitői timföldgyárban. az ilyen berendezésekben hűtik és keverik az alumínátlugot mindaddig, amíg kiválik a megfelelő mennyiségű és minőségű hidrát, amelyből kiégetik a kész timföldet. az új kikeverő 35 méter magas és 2500 köbméter űrtartalmu, míg a gyár eddigi legnagyobb ilyen berendezése mindössze 600 köbméteres. fajlagos villamosenergia felhasználása 30 százalékkal kevesebb, mint a régebbi berendezéseké, ugyanakkor lehetővé teszi jobb minőségű az alumíniumkohók igényeinek jobban megfelelő szemcseméretű timföld előállítását. /mti/

- . -

08.10/ig

- 5 -

950
07

bb.8. megnyílt az őszi budapesti nemzetközi vásár

t/kf/sb/kg/mg/mv/ig pp

1980. szeptember 26.

pénteken a kőbányai vásárközpontban a résztvevő 36 ország, valamint hongkong és a nemzetközi vásárok szövetségének zászlójával feldiszitett főtéren több mint 1200 hazai és külföldi kiállító képviselőinek jelenlétében ünnepélyesen megnyitották az őszi bnv-t, a fogyasztási cikkek hetedik alkalommal szakosított bemutatóját.

a megnyitó ünnepségen részt vett benke valéria, az mszmp politikai bizottságának tagja, marjai józsef, a minisztertanács elnökhelyettese s a kormány több tagja. ott voltak a vásárra érkezett külföldi vendégek, a diplomáciai képviselők vezetői és tagjai, a külföldi üzleti partnerek.

a himnusz elhangzása után sághy vilmos belkereskedelmi miniszter mondott beszédet. / a vásár nyitószövegét a mai bb/

1-es számú kiadásunkban közöltük, a beszéd embargóját ezennel

feloldjuk./

a miniszteri ünnepi megnyitóján után a vendégek körsétán tekintették meg az árubemutatót.

/folyt.köv./

bb.9. szegényes az érettségizettek beszédkulturája - gimnáziumi pedagógusok tanácskozása

t/don/s/ig pp

1980. szeptember 26.

budapesten a gimnáziumok nappali tagozatán jó közepes, illetve jó eredménnyel érettségiztek a tanulók; szélsőségesen nagy különbségek nem voltak, jóllehet akadtak alig produkáló osztályok is - így összegezték a tapasztalatokat a budapesti pedagógusok, akik pénteki tanácskozásukon - a pataky istván művelődési házban - az idén érettségizettek tudásszintjéről vontak mérleget. nagy örömmel nyugtázták a nevelők, hogy a „fazekas mihály” és a „berzsenyi” gimnáziumban érett fiatalok messze túlteljesítették a középiskolai követelményeket, a vizsgán - túlzás nélkül - partnerei voltak a vizsgabizottság tagjainak.

/folyt.köv./
10.00/ig

- 6 -

10.00/ig

bb.9. / szegényes ..... folyt./ig

általánosságban megállapították: a gimnáziumokban érettségizett fiúk és lányok beszédkulturája szegényes; ezzel kapcsolatban a szaktanárok is, az elnökök is sok kifogással éltek. kevés volt az olvasottságról tanuskodó, igazi érettséget mutató, intelligensen szerkesztett felelet. szép számmal akadtak olyan tanulók is, akiket a tantárgyon túllépő, műveltségük feltárására irányuló kérdések megzavartak. gyakorta előfordult, hogy a feleletén „tuljutott”, diák a vizsgabizottsági tagok kérdéseire a köznapi nyelvnél is alacsonyabb szinten - rendkívül szegényes szókészletet elárulva - válaszolt.

a pedagógusok mindebből arra a megállapításra jutottak, hogy az eddiginél nagyobb figyelmet és időt kell fordítani - valamennyi tantárgy, elsősorban pedig a magyar nyelv és irodalom keretében - a beszédkultúra fejlesztésére, a szélesebb körű műveltség megalapozására.

a tanulók politikai-világnézeti tájékozottságát jónak ítélték, közéleti aktivitásukat, a munkához való hozzáállásukat megfelelőnek, illetve jónak minősítették.

a dolgozók gimnáziumában szerzett tapasztalatok szerint az idén érettségizett felnőttek jobb eredményt értek el a múlt évben érettségizetteknél. /mti/

- . -

bb.10. halálos balesetek

mv/ig pp

1980. szeptember 26.

nyiregyháza külterületén kotloczki jánosné 33 éves adminisztrátor, helyi lakos személygépkocsijával elütötte az előtte kivilágított kerékpárján közlekedő hurai mihály 70 éves nyugdíjas helyi lakost, aki a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint kotloczkiné nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezette járművét, ezért a rendőrség vezetői engedélyét bevonta, és folytatja az ügy vizsgálatát.

hajduhadház külterületén egy tehergépkocsi elütötte az uttesten vele szemben kerékpárral közlekedő zeke bálint 15 éves tanuló helyi lakost, aki a kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint zeke szabálytalanul, az uttest bal oldalán közlekedett. a rendőrség folytatja az ügy vizsgálatát. /mti/

- . -

10.15/ig

- 7 -

10.15/ig

bb.11. tanévnyitó a képzőművészeti főiskolán

t/me/jk/ig pp

1980. szeptember 26.

a 109. tanévet nyitották meg pénteken a képzőművészeti főiskolán tartott ünnepségen, amelyen részt vett tóth dezső művelődési miniszterhelyettes, somogyi józsef rektor köszöntötte a az egyetem tanárait és több mint 200 hallgatóját, a jövőre festő-, grafikus-, szobrászművészeket, akik - mint mondotta - várhatóan újabb művészi értékekkel gazdagítják kulturtörténelmi örökségünket. az elsőévesekhez szólva hangsúlyozta: érzékenyen reagálnak az élet jelenségeire, de értékkritikával szemléljék azokat. a továbbiakban a művészek hivatásáról, szerepéről beszélt.

ezután a 35 elsőéves hallgató letette az esküt. a hagyományhoz híven ez alkalommal adták át a kondor béla grafikus, gelért imre szobrász, hermann lipót festőművész emlékére alapított díjakat 4 hallgatónak, az előző tanév kiváló szakmai és tanulmányi eredményeinek elismeréseként. négy idős, ötven, illetve hatvan évvel ezelőtt végzett művészt több évtizedes, kiváló pedagógiai és művészi munkásságáért arany, illetve gyémánt diplomával tüntettek ki. /mti/

bb.12. sajtolják a napraforgót martfű új növényolajgyárában

end/ká/ig pp

1980. szeptember 26.

pénteken megkezdődött a napraforgómag feldolgozása, sajtolása az új martfűi növényolajgyárban, az ország legnagyobb ilyen feldolgozó üzemében. a mezőgazdaságból egy hét óta folyamatosan érkezik az olajos mag a gyár hatalmas silóiba, ahol a szezon nyitányára többnapos készletet halmoztak fel, a napi ezer tonna kapacitású gyár fokozatosan éri el maximális teljesítményét.

a napraforgóidényt a gyárban megelőzte a szója feldolgozása: 22.000 tonna nyersanyagot préseltek ki, s lényegében ezzel próbáltatták a berendezéseket. szójaból a gyár napi teljesítőképessége 820 tonna, de volt olyan nap, amikor 850 tonnát dolgoztak fel 24 óra alatt. /mti/

10.35/ig

11.07

bb.13. munkás szabadidő park salgótarjánban

csiz/ká/ig pp

1980. szeptember 26.

munkás szabadidő parkot létesítettek salgótarjánban a kohászati üzemek dolgozói. a három hónap alatt kétezeröttszáz társadalmi munkájával megépített szabadidő parkban sportpályákat alakítottak ki, tornaszereket - nyújtót, korlátot, gyűrűt - állítottak fel, a gyerekeknek pedig hintákat, és más szabadidő játékokat szereltek fel. a szabadidő parkot a későbbiekben tekepályával bővítik. a létesítményt pénteken adták át. /mti/

bb.14. Lottó nyerőszámok

ve/zsu pp

1980. szeptember 26.

a sportfogadási és Lottóigazgatóság közlése szerint a budapesten megtartott 39. heti Lottósorsolás alkalmával a következő nyerőszámokat húzták ki:

3, 12, 32, 40, 52

a szeptember havi tárgynyeremény-sorsoláson a 38. játék hét szelvényei vesznek részt. /mti/

bb.15. magyar-csehszlovák szövetségi tárgyalások

ve/ig pp

1980. szeptember 26.

a szövetség elnökének meghívására szeptember 23-25. között michal mariknak, a csehszlovák szövetségek központi tanácsa elnökhelyettesének vezetésével szövetségi delegáció tartózkodott hazánkban.

a magyar és a csehszlovák szövetségi vezetők áttekintették a két ország fogyasztási szövetségi szerveinek 1976-80. évi gazdasági-társadalmi együttműködését, ennek tapasztalatait, s meghatározták az elkövetkező időszak közös tennivalóit.

/folyt.köv./
10.45/ig

11.07

bb. 15. /magyar-csehszlovák ..... folyt./ig

a tárgyalások befejeztével szlameniczky istván, a szövetség elnöke, és michal marik együttműködési megállapodást írt alá az 1981-85. évre szóló közép-távú társadalmi-gazdasági együttműködésről. eszerint az elkövetkezendő öt évben a kereskedelmi váltás-tékcseré 53,7 millió rubelre emelkedik. évente kölcsönösen növe-lik a szövetkezeti áruházi hetek számát és a kishatármenti forgal- mat. sor kerül tanulmányi delegációk, fiatal szakmunkások, szak- emberek cseréjére. mindkét fél támogatja a kapcsolatok fejlesz- tését a lakásszövetkezetek terén és az idegenforgalom, a turisz- tika fellendítésében. együttműködési megállapodásuk társadalmi vonatkozásai kiterjednek a kgst-országok közötti szövetkezeti mozgalom kapcsolatainak fejlesztésére, valamint a szövetkezetek nemzetközi szövetségében való összehangolt tevékenységre, különös hangsúllyal a fejlődő országok szövetkezeti szervezeteinek támogatá- sában. a megállapodás aláírásánál jelen volt vaclav moravec, a csehszlovák szocialista köztársaság magyarországi nagykövete.

a csehszlovák szövetkezeti delegáció pénteken hazautazott.
/mti/

bb. 16. ajándék a jubiláló répceszentgyörgyi máv nevelőotthonnak

Lér/ká/zsu hgy 1980. szeptember 26.

fennállásának huszonötödik évfordulóját ünnepelte pénte- ken a répceszentgyörgyi máv nevelőotthon. általános iskolás kora fiúk - zömmel vasutas családok árva, félárva gyermekei - leendő vasutas dolgozók tanulnak az intézetben. az ünnepségen az intézet tanárai, volt diákjai emlékeztek a negyedszázad tör- ténetére.

az évfordulóra elkészült az otthon kis „vasutállomása”, is. a szombathelyi máv vontatási főnökség, valamint a jármű- javító vállalat szocialista brigádjai évek óta patronálják az intézményt, amelynek kiselejtezett mozdonyt és vasúti kocsit ajándékoztak. a szerelvény, amelyet a szocialista brigádok társadalmi munkával hoztak rendbe, az intézet udvarán kapott helyet. dísz és egyben oktatási eszköze lesz az otthonnak. /mti/

11.30/zsu

-10-

12.10/19

bb. 17. helyreállították a szeghalom - vésztő közötti vasutvonalat

dob/ká/zsu hgy

1980. szeptember 26.

pénteken megindult a vasúti forgalom az árvíz idején meg- rongálódott szeghalom-vésztő közötti vonalon. annak idején a vasúti pálya több mint két és fél kilométeres szakaszát víz bo- ritotta, amely helyenként egy méteres mélységben kimosta a zuzottköves, sóderes ágyazatot, másutt a pályát teljes egé- szében oldalra nyomta. a máv szegedi igazgatóságának dolgozói a tervezett határidőnél hamarabb helyreállították a megrongá- lódott vasutvonalat. /mti/

bb. 18. bezárult a fal- és tértextil biennálé

Lér/ká/zsu hgy

1980. szeptember 26.

pénteken szombathelyen, a művelődési és sportházban be- zárult a vi. fal- és tértextil, valamint a iii. nemzetközi miniatűr textil biennálé. a fal és tértextil biennálén a gobelin műfaj bizonyította, hogy van megújulási képessége, s ma is funkciója, szerepe a modern textilművészetben. harminc- négy magyar művész mutatta be alkotásait. a nemzetközi mi- niatűr textil biennálén huszonnyolc ország 182 művész szerepelt 450 alkotással.

a biennálé díjnyertes alkotásait, s a miniatűr textilmű- vészek legszebb munkáit a savaria muzeum megvásárolta, s azok- kal iparművészeti gyűjteményét gazdagítja. /mti/

bb. 8. /megnyílt az őszi bnv .... 1. folyt./ig

a vendégek első útja a fogyasztási cikkek vásárlóinak ki- szolgálását, és a vendéglátás szolgáltatásait korszerűsítő új beren- dezések és felszerelések seregszemléjére vezetett: a hovatá 80 nemzetközi kereskedelemtechnikai és vendéglátóipari szakkiállít- tásra. tíz ország több mint ötven kiállítójának ajánlatából fő- ként azokat az új eszközöket, kiszolgálási technikai berendezése- ket tekinthették meg, amelyek üzlethálózatunkban különösen jól szolgálnák a vásárlók és a vendégek kényelmét.

/folyt. köv./
12.10/ig

- 11 -

12.10/19

bb.8. / megnyilt az ősz bnv .... 2. folyt./ig

a hazai és külföldi fogyasztási cikkek nemzetközi kiállításából elsőként a vegyipar adott izelítőt a körséta résztvevőinek, a műanyagfeldolgozásban elért újabb sikeréről adott számot a borsodi vegyi kombinát, a pvc harmonikaajtóval, amelynek nyitása nem szüktíti a szobát, mint a szokásos ajtószárny, s ennél fogva kedvezőbb lehetőséget kínál a helyiség butorozására. bemutatták azt is, hogy az egységcsomagban forgalomba hozott harmonikaajtó összeállítása nagyon egyszerű, 15 perc alatt bárki elvégezheti. a vendégek megtekintették a tiszai vegyi kombinát bnv-dijas új rozsdáoldó és alapozószerét, a khv babakozmetikai különlegességeit.

a körséta következő állomásán, az építésügyi tájékoztató központ építés-otthon-energia kiállításán 39 vállalat, szövetkezet és kutatóintézet vonultatta fel az új anyagokat, szerkezeteket és felszereléseket, amelyek egyszerűsítik a lakásépítést, fejlesztik a lakáskulturát, és egyúttal tetemes energiát takarítanak meg a kivitelezésben, majd pedig a lakások fűtésében, világításában is. így mintegy 20 százalékkal kevesebb áramot fogyasztanak a bemutatott modern fénycsőlámpák, a falak, a fűdékek és az ablakok korszerű szigetelése pedig egyharmadával csökkenti a fűtési energiát. helyet kaptak a lakásbemutatón a videoton energiatakarékos tévé-készülékek és az égszöv-védjegyű melegvízes kazánok is. az energiafelhasználás csökkentésének eredményeit a vásár majd minden pavilonjában figyelemmel kísérhetik a látogatók. egyebek között megtekinthették a fáradtolajat regeneráló, újfajta berendezést, s a mirkőv fűszivattyúját, amely vizet melegít a levegő hőmérséklet-különbségéből eredő, olcsó energiával.

a vendégek ezután megtekintették a könnyűipar, öltözködés, otthon, kiállítását, amelyen az ágazat 183 vállalatát, szövetkezetét csaknem kilencezer négyzetméteren mutatja be újdonságait, javarészt olyan cikkeket, amelyeket egy éven belül már gyártanak, vagy pedig már árusítanak az üzletekben. ilyenek a budaprint pamutnyomóipari vállalat könnyű ing és bluzanyagai, de hamarosan boltokba kerül a nyugat-német enka céggel közös vállalkozásban készült diolen ballonkabát. a selyemipar terjedelmesített poliészter fonalból készült újdonsággal jelezte a korszerű termékek gyártására való törekvést, akár csak tapétáival, műanyagpadlóival, esőkabátjaival a graboplast, a ruházati ipar termékeivel divatbemutatón ismerkedtek a vendégek. a nagyüzemi modellek nagyrészt már a sorozatgyártásra várnak. a könnyűipar szemléje a butorkiállításán ért véget, ahol a vendégek megtekintették a zala butorgyár szekrényseit, a kanizsa butorgyár 15 lakószobáját, és a garnitúrák mellett az üzletekben gyakran hiába keresett apróbutorokat, egyedi termékeket.

/folyt. köv./
12.35/ig

- 12 -

1300

bb.19. talajművelés szántás nélkül - tudományos tanácskozás
karcagon

end/ká/ig hgy

1980. szeptember 26.

a szántás nélküli talajművelés az energiatakarékosság hatásos eszköze - közölték a szolnok megyei környezet- és természetvédelmi bizottság pénteki karcagi ülésén. a környezet- és természetvédelemhez kapcsolódó meliorációs kutatások keretében a debreceni agrártudományi egyetem talajművelési intézetében kidolgozott módszer lényege, hogy az őszi kalászosok talajelőkészítését nem szántógépekkel, hanem nehéz kultivátorozással végzik. ezzel az eljárással ugyanolyan jó minőségű vetőágy készíthető, mint a szántással, a költség viszont lényegesen kisebb, a talajművelésre fordított üzemóra több mint egyharmada megtakarítható és az üzemanyagfelhasználás is 30 százalékkal kevesebb. a kutatók együttműködve a nádudvari kite rendszerrel a parcellákon kísérletezett módszert igyekeznek gyorsan átültetni a gyakorlatba. ezen az őszen a rendszer négy társüzemében már 6500 hektáron készítik az őszi buza vetőágyát szántás nélküli talajműveléssel.

az intézet további energiatakarékos talajművelési módszerek kidolgozásán munkálkodik. kifejlesztett például egy modellgépet, amelyet a szélsőséges kötött talajokon is gazdaságosan alkalmazhatnak a föld felületének egymenetben történő elmunkálásához. /mti/

- . -

bb.21. megkezdtek a felső-kincsesi bauxitmező feltárását

zsi/ká/ig hgy

1980. szeptember 26.

a fejér megyei bauxitbányák vállalat pénteken megkezdte a felső-kincsesi bauxitmező feltárását. a jelenlegi kincsesbányai mélyművelésű bányától délnyugatra fekvő ércmezőt aknázzák ki. az új bányához a tereprendezést és az utakat, a villamosenergia hálózat kiépítését saját beruházásban oldják meg, majd október végétől a fővárosi volán hozzálát a meddő eltávolításához. az idén 200 ezer, jövőre további 400 ezer tonna földet hordanak el, s a tervek szerint 1981 második felében megindul a termelés. a felső-kincsesi felszíni bánya évente 100 ezer tonna jóminőségű bauxitot ad. /mti/

- . -

13.05/ig

- 13 -

1340

bb.20. „paprikaszemle,, a szegedi tákkörzetben

tób/ká/1g hgy 1980. szeptember 26.

szeged híres fűszernövényének tájkörzetében paprikabemutatót rendeztek pénteken. a gyakorlati szakemberek és a tudományos kutatók 5 gazdaságba látogattak el, bejárva a termőhelyet, ahol a hajdani kiskertészeti művelési módszert nagyüzemi technológia váltotta fel. nagy előrelépést jelent, hogy a termőterület 65 százalékán a hagyományos palántaültetés helyett magvetést alkalmaznak. előnye, hogy nem kell üvegházakban palántát nevelni, azokat felszedni, majd kiültetni. nagyüzemi táblákon mindenütt magról vetették a fűszernövényt, viszont a háztájiban megmaradt a régi módszer. a családoknak a többletmunka megéri a fáradozást, mert korábban érik a palántákról nevelt termés, s érte felárat fizet a feldolgozó ipar.

a paprikaszemle résztvevői megtekintették a nagy terméshozamú, magas festéktartalmú, világpiacon versenyképes új fajtákat, amelyek szépen fejlődnek, bár az aszályos időjárást sok helyen megsínylette a fűszernövény. /mti/

bb.22. holczer ede

ve/1g hgy 1980. szeptember 26.

a szocialista hazáért érdemrend kitüntetésre, aki 1928 óta volt a párt tagja, életének 79. évében elhunyt. temetése szeptember 30-án, kedden délután 3 órakor lesz, az újpesti megyeri uti temetőben.

mszmp xiii. kerületi bizottsága

vas-,fém és villamosenergiaipari
dolgozók szakszervezete

/mti/

13.15/1g

13.17

bb.23. időjárásjelentés

1g hgy 1980. szeptember 26.

a meteorológiai intézet jelenti 1980. szeptember 26-án 12 órakor

változékony idő

izland és ural térségében ciklonok örvénylenek. hatásukra a brit szegeteken, a skandináv-félsziget középső részén, valamint a szovjetunió európai területének északkeleti részén erősen felhős az ég, több helyről jelentenek esőt, záport. európa többi részén általában magas nyomású légköri képződmény határozza meg az időjárást. a nagy kiterjedésű magas nyomású zónának közép-pontja nyugat-európa, illetve ukrajna és a fekete-tenger vidéke fölött található, ezeken a területeken változóan felhős, főként a reggeli órákban ködös az idő, és csak néhány helyen fordul elő kisebb eső, zápor. a legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön száraz-földünk nagy részén csak kevéssel tér el a sokévi átlagtól. hazánkban csütörtökön a reggeli és a délelőtti órákban több helyen felhős, párás, ködös idő volt. napközben 4, 10 órán át sütött a nap. egy-két helyen ködszítalást észleltek. a hőmérséklet csúcserőke 18, 24 fok között alakult. péntek hajnalra 6, 12 fokig hűlt le a levegő, ma délelőtt a délkeleti, déli országrészben gyengén, máshol tulnyomóan felhős, párás, néhány helyen ködös idő volt. pápáról esőt jelentettek. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén 12, 18 fok között váltakozott.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 15,5 fok volt, a százéves átlagnál 0,6 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 15 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1022 mbár, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 18 fok volt.

várható időjárás szombat estig:

változóan felhős, párás, főként reggel és délelőtt több helyen ködös idő. szórványosan eső, zápor, egy-két helyen esetleg zivatar. mérsékelt változó irányú, a dunántulon átmenetileg megélénkülő északnyugati, északi szél.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8, 13 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet a tartósan felhős, párás helyeken 15, máshol 20 fok körül.

a duna vízállása budapestnél 192 cm, hőmérséklete 15,8 fok.

/mti/

13.30/1g

14.07

bb.8. /megnyilt az őszi bnv ..... 3. folyt./ig

a körséta az f pavilonban a lakberendezési bemutatónál folytatódott. itt állították ki a vbkm új gyártmányait, közöttük az energiatakarékos hőtárolós kályhát, amelyből jövőre az ideinél 25 százalékkal többet gyártanak már. a cikotopf különleges főző-fűtőedény az étel valamennyi ízét, zamatát megőrzi, főzés közben a forró levegő körben cirkulál benne. ez évben nyolcezer ilyen főzőedényt rendelt a francia partner, de a hazai kereskedelnek is jut megfelelő mennyiségben.

dunaujváros főnállásának 30. évfordulója alkalmából külön kiállító részen mutatkozik be a város ipara, közöttük a mom gyár-egysége.

a c pavilonban igazi látványosság az orion új színes tévéje, a másik újdonsága a hi-fi-torony, amelyben rádiót, magnót, lemezjátszót építették be megfelelő erősítővel. a körséta résztvevői a videoton teljes jövő évi gyártmánykínálatát is megtekintették, mindegyik modul rendszerrel készült. a forte gyár képviselői elmondták a vendégeknek, hogy az idén már félmillió tekeres színes filmet készítenek a hazai lakosság számára, s csaknem ugyanannyit szállítanak külföldi megrendelőiknek. nagyszabású fejlesztés előtt áll a forte, a jövőben tovább kívánja bővíteni színes filmjeinek részarányát.

ipari gépgyár
a csepel jármű és konfekció termékei között 31féle kerékpár sorokazik fel, közöttük különféle kemping- és versenybiciklik. ezek között is akad újdonság, az új 26-os kerékpár, amelyet a skála-áruházak hoznak forgalomba. jelentős mennyiség jut exportra is.

a körséta a csepel kiállító standjánál fejeződött be.

a vendégek a körsétán meglátogatták a vásáron hivatalos, kollektív kiállítással szereplő szocialista, tőkés és fejlődő országok árubemutatóit. megtekintették a svájci óraipar - közöttük a doxa, az omega, marvin, a schaffhausen cég - remekeit, olaszország bemutatóján az itthon is méltán népszerű kötöttáru vásztozót, bulgária kiállítását, amelyen ezuttal főleg rádiókat, televízió készülékeket, elektroakusztikai és népművészeti cikkeket kínál a látogatóknak.

/folyt. köv./
14.00/ig

- 16 -

14.05/ig

bb.8. /megnyilt az őszi bnv ..... 4. folyt./ig

algéria kollektív kiállítása jóval bővebb a korábbiaknál, 21 cég a szokványos dohányárúkon kívül már lakástextiliákat, női konfekciót, bőrárúkat, sőt kozmetikai termékeket, hűtőtechnikai készülékeket is bemutat, még india a világhírű teával, a gondos kézimunkával készített és gazdagon díszített női konfekció választékával jelentkezik a magyar piacon. a kubai kiállítás választékában - a méltán világhírű, de már jól ismert italokon, dohányárúkon és konzerveken kívül - cipők, konfekcióárú, sportcikk, hűtőtechnikai, háztartási gépek és eszközök reprezentálják a távoli baráti ország fejlődő fogyasztási cikk iparát.

a vásár legnagyobb kiállítója a szovjetunió, ezuttal 15 községével közösen az oroszországi szovjet szocialista köztársaságot - életét, kulturáját, népművészetét, gazdaságát - mutatja be a magyar közönségnek. a köztársaság gazdaságát, hatalmas, drágakövekből kirakott térkép is illusztrálja. a standokon a mintegy 26 ezer vállalatot képviselő 150 kiállító gazdag fogyasztási cikk kínálatát méltán nyerte el a vendégek elismerését.

szövetségi
jugoszlávia neves butorcégeinek népszerű termékei mellett ezuttal már textiliák és bőrárú, szőnyegek, háztartási felszerelések is megjelentek, s nem hiányoznak a szomszédos ország bemutatójáról a járművek sem. lengyelország kiállítója elsősorban azokra az újdonságokra - színes televízió képcsövekre és készülékekre, magnetofonokra és butorokra - hívták fel a vendégek figyelmét, amelyeket eddig kizárólag tőkés piacra szállítottak, és most magyar partnereinek is ajánlják. az ndk kiállításáról elmaradhatatlanul a „szépségcsodák”, között ezuttal a férfiaknak kínálnak újdonságokat; a lipcsei vásár aranyérmes kozmetikumai a stand szalonjában ki is próbálhatók.

a hivatalos kiállítóként az idén először résztvevő csehszlovákia exportkínálatát bemutató négy külkereskedelmi vállalat standjain kívül a vendégek megtekinthették azt a kiállítást is, amelyet soltész istván, kohó- és gépipari miniszter és pávol bahyl, csehszlovák szövetségi általános gépipari miniszter külön is megnyitott. a két minisztérium bemutatója képet ad a kétoldalú együttműködés eddigi eredményeiről, s mintegy 400 olyan fogyasztási cikket sorakoztat fel, amelyeket kölcsönösen kínálnak egymásnak, szakosításra, gyártási kooperációra.

a körséta befejeztével 13 órakor a nagyközönség előtt is megnyitották a kapukat az őszi bnv-n, amely délutánra benépe-sült. megkezdődött a nemzetközi árubemutató látványos

/folyt. köv./
14.15/ig

- 17 -

14.10/ig

bb.24. tájékoztató a szövetkezeti mozgalomról

pp/jk/ig hgy 1980. szeptember 26.

a mezőgazdasági szövetkezeti mozgalommal, illetve érdekvédelmi szervek sokoldalú tevékenységével ismerkedtek pénteken budapesti a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek pártbizottságainak vezetői. a vendégeket czibalmos béla, a tot főtitkára tájékoztatta a mezőgazdasági szövetkezeti mozgalom időszerű kérdéseiről, illetve a termelőszövetkezetek országos tanácsa és a megyei területi szövetségek sokrétű munkájáról.

a tájékoztatót követően a vendégek ellátogattak az érdbentai völgye termelőszövetkezetbe. /mti/

bb.25. grafikai kiállítás a gyárban

lász/ká/ig hgy 1980. szeptember 26.

szappanos istván festőművész grafikáiból nyílt pénteken kiállítás a kecskeméti konzervgyárban. a helyben lakó művészek mintegy husz linómetszete, krétarajza, szitalenyomata került a gyári közönség elé. az üzemben eddig 24 kiállítást rendeztek neves szobrászok, grafikusok, festőművészek alkotásaiból; három hetenként váltják egymást a tárlatok. /mti/

bb. 26. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 1980. szeptember 26-án 14.00 óráig

ig... hgy 1980. szeptember 26.

1. sághy vilmos vásárnyitó beszéde
  2. arany és bronzérmes magyar sörök
  3. őszi virágszőnyeg
  4. könyvtárosok az idős emberekért
  5. diószüret borsodban
  6. kukoricacukorgyár építése
  7. kevesebb energiával - jobb minőségű timföld
  8. megnyílt az őszi bnv
  9. gimnáziumi pedagógusok tanácskozása
  10. halálos balesetek
  11. tanévnyitó a képzőművészeti főiskolán
  12. sajtoltják a napraforgót
  13. munkás szabadidő park
  14. lottó nyerőszámok
  15. magyar-csehszlovák szövetkezeti tárgyalások
  16. ajándék a máv nevelőotthonnak
  17. vasútvonal helyreállítás
  18. bezárult a fal- és tértexstil biennálé
- /folyt.köv./
14.30/ig

- 18 -

bb.26. / abelföldi ..... folyt./ig

19. talajművelés szántás nélkül
  20. „paprikaszemle”
  21. bauxitmező feltárás
  22. holczer ede
  23. időjárás
  24. tájékoztató a szövetkezeti mozgalomról
  25. grafikai kiállítás
  26. hírjegyzék
- /mti/

bb.27. ülést tartott a kneb

ve/ig hgy 1980. szeptember 26.

a központi népi ellenőrzési bizottság pénteken ülést tartott. meghallgatta dr. dénes lajos mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes tájékoztató jelentését a földvédelemről és meliorációs tevékenységről, a kneb 1977.évi vizsgálata alapján tett intézkedésekről, valamint a kneb munkabizottságának ehhez fűzött kiegészítő jelentését. a kneb tudomásul vette a jelentéseket és megállapította, hogy a vizsgálat óta, az 1978-ban életbelépett új jogszabályok hozzájárultak a termőföld hatékonyabb védelméhez és racionálisabb hasznosításához. csökkent a mezőgazdasági termelésből kivont földterületek mennyisége és a kivont jó területek aránya. a megműveletlen szántó és gyümölcsös terület az 1977. évi 29 ezer hektárról 10 ezer hektárra csökkent. a föld védelme azonban nem mindenhol érvényesül kellően. előfordul, hogy a különböző beruházásoknál a község- és városfejlesztési tervek készítésénél, elfogadásánál a földvédelem népgazdasági érdekeit figyelmen kívül hagyják. az ipar, a közlekedés, bányászat céljaira igénybevett, majd visszaadott földterületek termőképességük állapotba hozása nem halad a szükséges ütemben. számos intézkedés történt a meliorációs munkák fejlesztésére, ezek hatása azonban még nem érzékelhető kellően. a kneb további javaslatokat tett a földvédelem és a melioráció javítására.

a kneb megtárgyalta és elfogadta a háztaji és kisegítő gazdaságok fejlesztésére hozott határozatok végrehajtásának tapasztalatairól készült jelentést. a jelentés és a vita alapján a kneb megállapította, hogy a háztaji és kisegítő gazdaságok fejlesztésére hozott intézkedések eredményesnek bizonyultak. az érdekeltség és a felvásárlás területén néhol még tapasztalható gondok megszüntetése érdekében javaslatokat tett az illetékes szerveknek.

/folyt.köv./
14.40/ig

- 19 -

bb.27. /ülést tartott ..... folyt./ig

a kneb- korábbi vizsgálatára alapzva - megvitatta a jelenlegi tervidőszakban az általános iskolai tanterem számának növelésével kapcsolatos, továbbá a vi. ötéves terv tante-remfejlesztésére vonatkozó részének előkészítéséről szóló - tájékoztató jelentést. a kneb a vita során megállapította, hogy az eredményes központi és helyi intézkedések hatására sok új tanterem felépítésével és a következő időszakra vonatkozó előirányzatok lényeges emelésével sikerül a tanterem-ellátottságban korábban tapasztalható romló folyamatot megállítani és az ellátottságot a növekvő gyermeklétszám mellett szinten tartani. néhány helyen azonban még súlyos feszültségek vannak, illetőleg várhatók. egyes megyék még a számukra biztosított lehetőségeket sem használják ki. a kneb javaslatait eljuttatja az illetékes állami vezető szervekhez. /mti/

bb.28. szűrőperlit üzemeltetést avattak a szabócs megyei belegrádon kal/ká/ig hgy 1980. szeptember 26.

pénteken ünnepi külsőségek között adták át rendeltetésének a könnyűbeton- és szigetelőanyagipari vállalat perlittelemgyára új szűrőperlit üzemét a nyirtelekhez tartozó belegrádon. az új létesítmény - amelynek építészeti kivitelezője a kelet-magyarországi közmű- és mélyépítő vállalat, gépi szerelője pedig a gép- és felvonószerelő vállalat volt - határidő előtt, s a tervezett költségkereten belül valósult meg. elkészültével mód nyílik évente hatezer tonna jóminőségű szűrőperlit előállítására.

a belegrábiak termékét, a szűrőperlitet - amelyet korábban importból szerzett be népgazdaságunk - kiválóan hasznosíthatja az élelmiszer- és vegyipar, továbbá a gyógyszergyártás, a borászat és a söripar.

a háromműszakban termelő üzem kivitelezésével egyidőben elkészültek a szociális létesítmények s a zárt rendszerben működő gépi berendezések munkáját folyamatosan ellenőrző laboratórium. /mti/

14.55/ig

1520

16. 20

- 20 -

bb.29. befejeződtek a magyar-angol jogásznapiak

jk/ig hgy 1980. szeptember 26.

pénteken befejeződött budapesti a ii. angol-magyar jogásznapi tanácskozásai. a londoni egyetem king's college- nek és az mta állam- és jogtudományi intézetének delegációi a háromnapos konferencia keretében megvitatták a polgári- jogi felelősség, az összehasonlító jog fejlődési távlatait, valamint az analógia útján történő jogfejlődés kérdéseiről szóló referátumokat. a tanácskozás alkalmat nyújtott a különböző jogi megoldások megismerésére, a jogfejlődés várható irányainak vizsgálatára.

a két delegáció - a békés egymás mellett élés mindennapos igényeiből kiindulva - hasznosnak ítélte a tanácskozást, mint amely az eltérő társadalmi berendezkedésű országok jogrendszeinek és egyes jogi megoldásainak összehasonlítása útján elősegítette a kölcsönös jobb megértést, és a jogi problémák megoldásánál egymás álláspontjának számbavételét. /mti/

bb.30. angolai mezőgazdasági szakemberek tapasztalatcseréje bábolnán

ber/ká/p hgy 1980. szeptember 26.

pénteken utaztak el bábolnáról azok az angolai szakemberek, akik három héten át tanulmányozták az iparszerű baromfitenyésztést, a kombinát, megnyerve az angolai mezőgazdasági minisztérium pályázatát, az idén fedezi a tengerentúli ország baromfitenyésztésének teljes szaporítóanyag igényét. az angolai baromfitenyésztő üzemek szakemberei a gyakorlatban ismerkedtek meg a tetra technológiával, az állategészségügyi és más tudnivalókkal.

a bábolnáról egyébként két hetenként, különrepülőgéppel indítják a keltetőtojás és naposcsibe szállítmányokat angolába.

/mti/

15.15/p

1520

16. 20

-21-

bb.31. nőgyógyászok tudományos ülése miskolcon

kör/bam/p hgy

1980. szeptember 26.

a magyar nőorvos társaság északkelet-magyarországi szakcsoportja pénteken tudományos ülést tartott miskolcon. öt megyéből, nógrádból, hevesből, borsodból, szabolcsból és hajdu-bihar megye kórházaiból, egészségügyi intézményeiből több mint 200 szülés-nőgyógyász vett részt a tanácskozáson. a plenáris ülésen elhangzott előadások megállapították: a szakorvosi hálózat kialakítása, a megelőző betegellátás elsősorban a szülés utáni csecsemőhalálozás csökkenésében vezetett eredményre. sajnálatos, hogy északkelet-magyarországon a hazai átlaghoz viszonyítva még mindig magas a koraszülések aránya, azonban a megfelelő orvosi ellátás eredményeként a korábban világraajzott csecsemők között is csökkent az elhalálozás. /mti/

bb.32. veress péter bulgáriába utazott

pp/mv;phgy

1980. szeptember 26.

veress péter, külkereskedelmi miniszter hrizto hrisztov bolgár külkereskedelmi miniszter meghívására pénteken bulgáriába utazott. külkereskedelmi miniszterünk részt vesz a 36. plovidivi nemzetközi vásáron. a két miniszter találkozásánál áttekinti a kétoldali árucseret forgalom alakulásának időszerű kérdéseit is. /mti/

bb.33. elítélték a pásztói gyilkos támadókat

csiz/bam/p hgy

1980. szeptember 26.

bangó mihály huszonnégy éves és baranyi jános huszonöt éves pásztói lakosokat aljas indokból, valamint különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntetéseért, továbbá többek által és visszaesőként elkövetett erőszakos közönség kísérletéért vonta felelősségre a bűnügy pénteki tárgyalásán a balassagyarmati megyei bíróság. bangónak ezenkívül felelnie kellett aljas indokból visszaesőként elkövetett súlyos testi sértés büntetéseért is.

a két férfi idén, május 9-én - mint korábban már annyiszor - részegre itta magát. este, elvesztve már minden gátlásukat, behatoltak ismerősük, návai mihály házába, ahol a házigazdán és feleségén kívül jelen volt az asszony barátnéja, kovács lászlóné. bangó és baranyi erőszakoskodni kezdtek az asszonyokkal, akik kétségbeesetten védekeztek, mire a hivatlan vendégek súlyosan bántalmazták kovácsnét és návainét, de kijutott az ökölcsepásokból a férjnek is.

/folyt köv./

15.35/p

-22-

bb.33./elítélték.....1.folyt/p

a vandál támadás következtében az ötvenhat éves kovács lászlóné a helyszínen belehalt sérüléseibe, súlyos, nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett návai mihályné és férje is.

a balassagyarmati megyei bíróság bangó mihály elsőrendű vádlottat életfogytig tartó, tetteitársát tizenöt évi fegyházra ítélte. mellékbüntetésként mindkettőjüket tíz évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától.

az ügyész súlyosbításért, a vádlottak és védők enyhítésért fellebbeztek. /mti/

bb.34. kiállítások heves megyei üzemekben

kov/bam/p hgy

1980. szeptember 26.

heves megyében pénteken három kiállítás nyílt. selypen a mátravidéki cukorgyárak művelődési házában kástaly istván festőművész alkotásait láthatják az érdeklődők. a tárlat a századfordulótól mostanáig széleskörű áttekintést nyújt a 88 éves egeri festőművész munkásságából.

az egeri dobó istván vármuzeumban a fiatalabb nemzedékhez tartozó balogh lászló képzőművész alkotásaiból nyílt kiállítás „kinetika - városesztétika”, címmel.

egerben a volán közművelődési klubban három alkotó együttes kiállításán mutatja be műveit: tóth erna textiltervező, garajszki józsef belső építész és fajka jános iparművész munkáit láthatják az érdeklődők. a tárlaton bemutatott mintegy 100 alkotás többsége kézzel festett textília, fafaragás és tűzzománc. mindhárom alkotóművész az építészettel és a lakáskultúrával, illetve a lakáskörnyezettel van szoros kapcsolatban. /mti/

bb.35. százéves asszony köszöntése

ve/bam/p hgy

1980. szeptember 26.

századik születésnapját ünnepelte pénteken cegléden özvegy kernács józsefné született, klément julianna, a magyar-szovjet barátság termelészövetkezet tsz-járadékosa. a születésnap ünnepséget, amelyen népes rokonsága is részt vett, a termelészövetkezet rendezte, egybekötve az évenként szokásos nyugdíjas-találkozóval. a 100 esztendősné matrónát skultéty józsef tsz-elnök köszöntötte, száz szál gyertyás torta készült a tiszteletére, és pompás virágkosár 100 piros szegfűvel. /mti/

16.10/p

-23-

17.00

17.00

bb.8. /megnyilt az őszi ....5.folyt/ p e

a vásárnyitást követő első sajtótájékoztatón az épületesztalos-ipari és faipari vállalat vezetői számoltak be újdonságokról és terveikről. eszerint bővítik a lakosság saját-ház-építéséhez szükséges ajtók, ablakok, redőnyök és parketták választékát. megkezdték a hosszú üvegsávokkal díszített bejárati ajtók gyártását, s jövőre már mintegy huszezeret szállítanak a családiház-építőknek. az egységesített méretű ablakokhoz és erkélyajtókhoz univerzális redőnyszerkezetet fejlesztettek ki, s a hagyományos forgóablak helyett pedig olyan szerkezetet, amely egyesíti a bukó és az oldalnyíló ablak jó tulajdonságait. így különösen előnyös, hogy az ablak bukóállásban huzatmentesen szellőzteti a lakást. a számítások szerint jövőre tízezeret készítenek ebből, de szükség esetén többet is gyárthatnak.

a hét végén szombaton és vasárnap tíz órától este hét óráig a nagyközönség az árubemutató./mti/

-. -

bb.36. a magyarországi románok demokratikus szövetsége elnökségének ülése körösszegapátiban

szü/bam/p hgy

1980.szeptember 26.

a magyarországi románok demokratikus szövetségének elnöksége pénteken a hajdu bihar megyei körösszegapátiban tartotta ülését. a megye párt, állami és társadalmi szerveinek képviselőivel együtt megvitatták a hajdu-biharban élő román nemzetiségiek oktatási és közművelődési helyzetét, feladatait, valamint a román szövetség égisze alatt megrendezett nyári olvasó-, néprajzi-, néptánc és honismereti táborok munkáját és tapasztalatait./mti/

-. -

bb.37. zöldí margit,

gyné/p hgy

1980. szeptember 26.

a szocialista hazaért érdemrend kitüntetettje, aki 1915-től volt a párt tagja, 82 éves korában elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása szeptember 29-én 15 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp x. kerületi bizottsága,
a magyar partizánszövetség

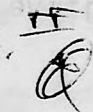
/mti/

-. -

16.30/p

-24-

14°

17.

bb.38. kitüntetés

/p hgy

1980.szeptember 26.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa dr. törő imre kossuth díjas akadémikusnak, nyugalmazott egyetemi tanárnak az orvosképzésben, a tudománypolitikában, valamint a biológiai műveltség terjesztésében kifejtett kimagasló munkássága elismeréseként 80. születésnapja alkalmából a szocialista magyarorszáért érdemrend kitüntetését adományozta.

a kitüntetést dr. tarutmann rezső, az elnöki tanács helyettes elnöke adta át. jelen voltak a kitüntetés átadásánál dr. kornidesz mihály, az mszmp központi bizottsága osztályvezetője és szentághai jános, a magyar tudományos akadémia elnöke./mti/

-. -

bb.39. szurcsik jános tárlata kölesden

blb/bam/p e

1980.szeptember 26.

szurcsik jános munkácsy-díjas érdemes festőművész gyűjteményes tárlata nyílt meg pénteken a tolna megyei kölesden. a kossuth lajos művelődési ház mai magyar képzőművészetét bemutató rendezvénysorozatának tizenharmadik kiállításaként. az alföldi festészet realista hagyományait továbbvivő 49 éves festőművész alkotásai október 13-ig láthatók a kölesdi művelődési házban, melynek „látás brigádja”, színes diafelvételeket készített a festményekről, hogy a korábbi tárlatokon készült fotókkal együtt a téli falusi estéken levetíthessék a környékbeli települések lakói számára./mti/

-. -

bb.40. fiatal képzőművészek kiállítása az esztergomi várban

ber/ká/p e

1980.szeptember 26.

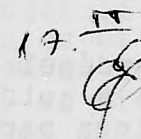
makó judit és szabó tamás, az iparművészeti főiskolát alig egy éve végzett alkotók mutatkoznak be esztergomban, a vármuzeumban pénteken megnyílt kiállításon. már hagyomány, hogy a vár ódon falai között fiataloknak, modern stílusú művészeknek is helyet adnak. szabó tamás szobrait, makó judit rézkarcait és ceruzarajzait állította ki./mti/

-. -

16.35/p

-25-

17°

17.

felhasználható : 18 órától

bb.41. megkezdődött a színházi évad zala megyében
t6a/ka/p e 1980.szeptember 26.

pénteken a zala megyei Lentiben a népszínház bemutatójával, hasek: svejk című darabjának előadásával megkezdődött az idei zalai színházi évad, a népszínház az előzetes megállapodás szerint 48 előadást tart a megyében, ezenkívül a kapósvári csiky bergely színház társulata is rendszeresen fellép, nagykanizsán több fővárosi színház társulata vendégszerepel. /mti/

felhasználható: 18 órától

bb.42. keserü ilona kiállítása dunaujvárosban
dáv/ká/p e 1980.szeptember 26.

keserü ilona varázslatosan szép színekből komponált téralakító képeiből nyitottak kiállítást pénteken dunaujvárosban, az uitz teremben, a tárlaton a művész 13 alkotását állították ki, köztük a külföldön is nagy sikert aratott „világról”, című, 14 képből álló, szinkockákból összeállított alkotását, valamint dunaujvárost megörökítő két képét.

a kiállítást október 19-ig tekinthetik meg az érdeklődők.
/mti/

felhasználható: 19 órától!

bb.43. évadnyitó előadás a szegedi színházban
dén/ká/p e 1980.szeptember 26.

a szegedi nemzeti színház kisszínházában pénteken tartották meg az évadnyitó előadást. goldoni két ur szolgája című vígjátéka került színre, a színművészeti főiskola hallgatóinak előadásában. a darabot a végzősök osztályfőnöke, békés andrás rendezte. a díszletek csányi árpád a jelmezek szakács györgyi tervei alapján készültek.

a főiskolások több hónapig lesznek szeged vendégei, az elkövetkező hetekben még öt alkalommal mutatják be a goldoni vígjátékot, ezenkívül október 31-től ugyancsak a tiszai parti város kisszínházában játsszák majd percy bysshe shelley a cenci-ház című tragédiáját ruszt józsef rendezésében. /mti/

-. -

-26-

17.00/p

17.15

17.15

bb. 44. hazánkban tanácskoztak a szocialista országok testvérpártjai kulturális osztályvezetői

ár/jk/gw e 1980. szeptember 26.

szeptember 23. és 26. között a bolgár, a csehszlovák, a kubai, a laoszi, a lengyel, a magyar, a mongol, az ndk-beli, a román, a szovjet és a vietnami testvérpárt központi bizottságai kulturális osztályvezetői tanácskozást tartottak hazánkban, az ifjúsági szervezetek képviselőinek részvételével. vélemény-és tapasztalatcserét folytattak a fiatal művészek körében végzett nevelőmunkáról, és megvitatták a kulturális együttműködés továbbfejlesztésének időszerű kérdéseit.

a testvérpártok küldöttségeinek vezetőit pénteken fogadta óvári miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára. a szivélyes, elvtársi légkörű találkozáson jelent volt berecz jános, az mszmp központi bizottságának tagja, a kb külügyi osztályának vezetője, és kornidesz mihály, a központi bizottság tagja, a kb tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője, aki a tanácskozáson az mszmp delegációját vezette.

az ifjúsági szervezetek képviselői a kisz kb székházában találkoztak maróthy lászlóval, az mszmp politikai bizottságának tagjával, a kisz kb első titkárával is. /mti/

bb. 45. vasárnaptól téli időszámítás, életbe lép a vasut új menetrendje

i/kf/jk/pp/gw e 1980. szeptember 26.

vasárnap visszanyerjük a tavasz óta elveszettnek hitt egy órát. a nehézipari, valamint a közlekedés-és postaügyi miniszter januári rendelete szerint ugyanis a nyári időszámítás megszűnésekor, szeptember 28.-án 1 órakor az óramutatókat 0.00 órára kell visszaigazítani. a korábbi időszámításra való visszaállítás elsősorban az éjszakai műszakban dolgozókat érinti, a módosítás azonban kihat a közlekedésre is.

az óraigazítások például - akárcsak tavasszal - szükségessé tették a nemzetközi, elsősorban hazánk és a szovjetunió, illetve jugoszlávia közötti személyvonatok menetrendjének módosítását, s ez eltéréseket okoz többszáz belföldi távolsági vonat közlekedésében is. emiatt adott ki a MÁV külön téli menetrendet, amely az átállással egyidőben, szeptember 28.-án 0.00 órától érvényes 1981. május 30-ig. a menetrend-könyvben, természetesen a visszaállított időszámításnak megfelelően minden változás szerepel - külön megjelölve már azok is, amelyek a jövő évi nyári időszámítás kezdetétől lépnek életbe - így az adatok pontos, érthető eligazítást adnak a vasuti közlekedésről.

/folyt.köv./
16.51/gw

- 27 -

18.10

bb. 45. /vasárnaptól téli időszámítás.....folyt./gw

a völán tavasszal kiadott hivatalos autóbuszmenetrendje eleve 1981. május 30-ig érvényes, ezért ehhez csak téli időszámítási pótlást adtak ki, amely kiegészíti a menetrendet. a pótlás tartalmazza annak a mintegy 3000 autóbusz-járatnak a menetrendi változását, amely ugyancsak vasárnap 000 órakor lép életbe.

a malév nyári menetrendje - mint minden légitársaságé - október 30-ig érvényes, így az óraigazítás a légiközlekedésre is kihat, annál is inkább, mert a helyi idők változásai nem mindenütt egyformák; svájcban és jugoszláviában például tavasszal nem igazították előre az órákat, miután a légi menetrend a gépek érkezését és indulását mindenütt a helyi időben adja meg, ezért szeptember 28. és október 31. között az órákat visszaigazított országoknál a menetrendben 1 órával korábban értendők a helyi idők. erre a menetrend jelzései is figyelmeztetik az utasokat, a menetrend „olvasásához” használatához egyébként készséggel adnak felvilágosítást a malév városi és repülőtéri irodáiban. /mti/

bb. 47. scenográfia ,80 - kiállítás a budapesti történeti múzeumban

t ár/jk/gw e

1980. szeptember 26.

scenográfia ,80 címmel díszlet-és jelmezekből nyílt kiállítás pénteken a budapesti történeti múzeumban, a budapesti művészeti hetek eseményeként megrendezett bemutató e speciális, alkalmazott művészeti ág legjelesebb képviselőinek munkásságáról ad áttekintést. a kiállításon színházi előadásokhoz, valamint televízióprodukciókhoz készült jelmezeket, díszlet-maketteket, illetve terveket tekinthet meg a közönség. a művek legtöbbször az idei, iii. országos díszlet-és jelmezterv biennálén, miskolcon már bemutatották, a fővárosiak azonban most először ismerkedhetnek meg tematikus tárlaton az utóbbi évek scenográfiai alkotásaiból válogatott anyaggal.

október 8-án a nemzeti színház, 15-én pedig a televízió tervező-művészeivel személyesen is találkozhatnak az érdeklődők. a kiállítást - amely egy hónapig látható - színetár miklós kossuth-díjas művész, a magyar televízió elnökhelyettese nyitotta meg. /mti/

17.17/gw

- . -
- 28 -

bb. 46. huszonöt éves az önkéntes rendőrség

t/me/ve/gw e

1980. szeptember 26.

az önkéntes rendőröket köszöntötték pénteken a magyar optikai művek művelődési központjában az önkéntes rendőrség megalakításának 25. évfordulója alkalmából. az ünnepségen - amelyen részt vett a budapesti pártbizottság, a fővárosi tanács, a gazdasági és társadalmi szervezetek, valamint a több-ezer tagot számláló önkéntes rendőri szervezet csaknem nyolcszáz képviselője - dr. csiba istván rendőr vezérőrnagy, a budapesti rendőrfőkapitány első helyettese méltatta az önkéntes rendőrök helytállását, eredményes közreműködését a bűnüldözésben, és leküzdésében. elmondta: a fővárosban 25 évvel ezelőtt a budapesti rendőrfőkapitányság közrendvédelmi és közlekedésrendészeti szerveinek irányításával kezdték meg az önkéntes rendőri egységek megalakítását. angyalföldi, csepeli vasmunkások, szerelők, hajógyári, láng gépgyári üzemi munkások, ifjúsági vezetők, pártmunkások voltak az alapítótagok, akik közül többen ma már hivatásos tisztek, felelős tisztségeket töltenek be a párt-és gazdasági szervezetekben. hangsúlyozta: az önkéntes rendőrök - akik társadalmunk minden rétegét képviselik - szabad idejükben fáradságot nem kímélve szolgálják a néphatalmat, az állam-és közbiztonságot. segítségük révén jelentős eredmények születtek a bűnözés megelőzésében, közreműködésükre a továbbiakban is számíthatnak. a bűnözés elleni küzdelemnek a társadalom ügyévé kell válnia. az állam és a közrend, a közlekedés biztonságának, a népgazdaság és a társadalmi tulajdon védelmében az egész társadalomnak részt kell vállalnia - hangoztatta a főkapitány-helyettes.

az ünnepségen kitüntetésben, dicséretben és jutalomban részesítették az utóbbi évben kiváló munkát végzett önkéntes rendőri századokat. /mti/

bb. 49. hazánkban érkezett az ipu főtitkára

gyné/gw e embargó 20.30-ig

1980. szeptember 26.

hivatalos látogatásra pénteken hazánkba érkezett piocarolo terenzio az interparlamentáris unió főtitkára. üdvözlésére a repülőtéren megjelent barcs sandor, az interparlamentáris unio magyar csoportjának elnöke. /mti/

17.29/gw

18.20

- . -
- 29 -

bb.48. a csökkent munkaképességűek helyzetét vizsgálta a tolna megyei ne b

blb/bam/p e

1980.szeptember 26.

a csökkent vagy a megváltozott munkaképességű dolgozók - fiatalok- foglalkoztatásáról folytatott vizsgálat tapasztalatait tárgyalta meg a tolna megyei népi ellenőrzési bizottság pénteken szekszárdon. egyebek közt megállapította: kiadott szakmai irányelvek és állásfoglalások még nem érvényesülnek kielégítően a megyében. a vállalatoknál nem ritka az érdektelenség, a hozzá nem értés, a rehabilitációs feladatok formális intézése. néhány vállalatnál azonban mint például az mmg-automatika művek szekszárdi műszergyárában és a dombóvári unió ipari szövetkezetben vállalják a csökkent, vagy megváltozott munkaképességű dolgozók nagyobb létszámú foglalkoztatását, s e célra külön üzemszámterv kialakítását.

a megyei szakmunkásképző,- valamint gyógypedagógiai intézetek hasznos kapcsolatokat ápolnak egyes vállalatokkal, szocialista brigádokkal.

a testület javasolja az illetékes szerveknek: vizsgálják meg egy szociális foglalkoztató intézeti központ, valamint a foglalkoztató hálózat és védőmunkahelyek kialakításának lehetőségét. /mti/

bb.50. elutazott hazánkból jacques bille

p e

1980.szeptember 26.

jacques bille, a francia miniszterelnök tájékoztatói és terjesztési szolgálatának vezetője, aki bajnok zsolt államtitkárnak, a minisztertanács tájékoztatói hivatala elnökének meghívására tett hivatalos látogatást, pénteken elutazott hazánkból.

itt tartózkodása során fogadta őt aczél györgy, a minisztertanács elnökhelyettese. megbeszélést folytatott várkonyi péterrel, a népszabadság főszerkesztőjével és szarka károly külügy-miniszterhelyettesével. találkozott a magyar rádió, a magyar televízió, a magyar újságírók országos szövetsége vezetőivel, valamint több neves újságíróval. /mti/

18.00/p

-30-

bb.51. fiatal művészek kiállítása a duna galériában

t ár/jk/p e

1980.szeptember 26.

„gruziában jártunk„ címmel kollektív kiállítás nyílt pénteken a duna galériában, a xiii.dráva utca 95. szám alatt. tavaly a kisz kulturális delegációja látogatást tett a gruz szovjet szocialista köztársaságban, s a csoport fiatal képző- és iparművész tagjainak az ott szerzett élmények nyomán készült alkotásai szerepelnek a tárlaton. a tizenkét művész mintegy ötven művét- festményeket, szobrokat, grafikákat, fotókat - október 24-ig tekinthetik meg az érdeklődők. a művészeti alap által rendezett bemutató rendszeresen tartanak vetítések is, gruziában készült diaképekből. /mti/

bb. 52. a magyar urbanisztikai társaság tisztújító közgyűlése

k/sbö/jk/pp/gw e

1980. szeptember 26.

a városfejlesztési szakembereket, tervezőket, kutatókat, a városi tanácsokat és a különböző kommunális intézményeket tömörítő magyar urbanisztikai társaság pénteken tartotta tisztújító közgyűlést. barna gábor főtitkár beszámolója alapján sokoldalúan megvitatták a társaság négyéves munkájának tapasztalatait, s azokat a terveket, amelyek szerint a jövőben az eddiginél több szakmai és társadalmi segítséget nyújthatnak a lakosokat jobban szolgáló, korszerű települési környezet megformálásához. a vitában felszólalt ábrahám kálmán építésügyi és városfejlesztési miniszter is.

a közgyűlés több módosítással korszerűsítette a társaság alapszabályát, hogy jobban igazodjon a megnövekedett tagság irányításával, mozgósításával járó feladatokhoz és a korábban módosított polgári törvénykönyv jogszabályaihoz.

a közgyűlésen végezetül az új alapszabálynak megfelelően 41 helyett 51 tagú vezetőséget, s ezen belül 15 tagú elnökséget választottak. a társaság elnöke ismét bondor józsef nyugalmazott építésügyi és városfejlesztési miniszter, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke. az urbanisztikai társaság alelnöki tiszttel bízták meg jantner antal építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyetteset, kelemen lajost, a fővárosi tanács általános elnökhelyettesét, és perényi imre egyetemi tanárt. a főtitkár továbbra is barna gábor építészmérnök. /mti/

18.11/gw

- 31 -

bb. 53. sajtóklub a fővárosi művelődési házban

t/me/gyné/gw e

1980. szeptember 26.

sajtóklubot avattak pénteken a fővárosi művelődési házban. itt találkoznak ezentúl -havonta egyszer, mindig pénteki napon - a népszabadság, az élet és irodalom, a magyar ifjúság, az ifjúsági magazin és a világ ifjúsága című lapok olvasói, írói és szerkesztői. a lapokban közölt cikkeket, az olvasókat érdeklő problémákat vitatják majd meg. /mti/

- . -

felhasználható: 19 órától!

bb. 54. concerto - bemutató a radnóti színpadon

t ár/jk/p e

1980. szeptember 26.

concerto címmel mutatta be pénteken este bartók béla emlékének szentelt új műsorát a radnóti miklós színpad. a társulat most kezdődött évadjának első premierje előadást: a magyar lira bartók alakja előtt tisztelgő, illetve életművét a költészet nyelvén továbbgondoló verseit keres emil kossuth-díjas művész tolmácsolta.

tószegi zsuzsa szerkesztő 21 verset válogatott az összeállításba, amelyek négy ciklusban - , tételben, -hangzanak el. a szerzők a közelmúlt és a ma költészetének kiemelkedő képviselői: többek között józsef attila, juhász gyula, illyés gyula, weöres sándor, nagy lászló, juhász ferenc. a közelgő bartók-centenárium alkalmából bemutatott előadás szakértője ifj. bartók béla, a rendező gáspár jános. /mti/

- . -

bb. 55. az angi vera külföldi sikere

i ár/jk/p e

1980. szeptember 26.

a portugáliai figueira da foz-i nemzetközi filmfesztiválon magyar siker született: gábor pál filmjét, az angi verát ezüst-díjjal jutalmazták. /mti/

- . -

18.40/p

-32-

1905

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

parlament

bkk. 1. hetényi istván beszéde

rj dg kz

1980. szeptember 26.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk hetényi istván pénzügyminiszter beszédét, amely az országgyűlés pénteki ülésén hangzik el. a beszéd feloldásig

e m b a r g ó s !

x x x

tisztelt országgyűlés!

az 1979. évi költségvetés végrehajtásáról szóló zárszámadás a szokásosnál későbbi időpontban kerül a t. országgyűlés elé. az idei évnél a háromnegyede is már eltelt, s javában dolgozunk az 1981. évi költségvetés összeállításán. tegnap a minisztertanács elnöke egyebek között átfogóan ismertette gazdaságpolitikai céljainkat és az ezek eléréséhez vezető utunkat. ezért most elsősorban azokkal a tapasztalatokkal kívánok foglalkozni, amelyeket a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának 1978. decemberi határozatában kijelölt, a xii. kongresszustól megerősített irányvonal követésében szereztünk.

/folyt.köv./

-1-

parlament

bkk. 1. /hetényi... 1. folyt./rj

mint ismeretes, az 1979. évi terv és költségvetés olyan több évre szóló cselekvési irányvonalnak a kezdetét jelentette, amelynek célja, hogy a szocialista fejlődést szolgáló, a gazdaság versenyképességének javításán alapuló, tartós és szilárd egyensúlyi viszonyokat teremtsünk. ennek érdekében egy sor intézkedést tettünk, és alárendeltük e célnak a mennyiségi növekedésre irányuló törekvéseket is.

az elmúlt másfél év azt mutatja: társadalmunk támogatja a változtatásra irányuló intézkedéseket. így a gazdasági eredmények sem maradtak el; külkereskedelmi mérlegünk hiánya tetemesen csökken az előző évekéhez képest, a kivitel gyorsabban növekszik, a behozatal pedig jobban csökken, mint ahogy előirányoztuk. emellett biztosítottuk a gazdaság növekedését, az össztermelés 1979-ben 2,5 százalékkal, az ipar nettó termelése 4 százalékkal, a nemzeti jövedelem 1,8 százalékkal nőtt.

a nemzeti jövedelem belső felhasználásának tervezett fő tételei: a lakosság fogyasztása és a beruházások tervszerűen alakultak. a fogyasztás mintegy 3 százalékkal, a beruházás kereken 1 százalékkal nőtt.

a lakosság keresletét az év java részében a korábbi színvonalnak megfelelően tudtuk kielégíteni. egy árnyalatnyit javult a beruházási kereslet és kínálat viszonya. kedvező, hogy a készletek csak kevésbé nőttek. a munkaerőhelyzet is kiegyensúlyozottabbá vált.

a gazdaságirányító szervek célratörőbb, fegyelmezettebb munkastílust alakítottak ki. a társadalmi szervek fokozódó igényessége nagyban segítette e folyamatok megindulását.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /hetényi.. 2. folyt./rj

az eredmények így megfelelnek azoknak a követelményeknek, amelyeket az 1979. évi munka iránt támasztottunk. a mai és holnapi követelmények tükrében azonban még többre és másra is szükség van. a hatékonyság és a versenyképesség fokozásában, az ésszerű gazdálkodásban és takarékoságban még csak az első és még korántsem általánossá váló lépéseket tettük meg!

e körülmény sulyát rögtön világosabban érzékeljük, ha az 1979. évi költségvetés végrehajtására tekintünk.

az 1979. évi költségvetés 411,6 milliárd ft bevétellel és 415,2 milliárd ft kiadással, következésképpen 3,6 milliárd ft hiánnyal zárult. a hiány - sajnos sem az előirányzathoz, sem az 1978. évihez képest nem mérséklődött.

a vállalatok az előirányzottnál kevesebb nyereségadót fizettek be, mivel a nyereség összege 1979-ben csupán 1,7 százalékkal nőtt. bár az eredmény, hogy a nyereség a gazdálkodás szigorubb feltételei mellett is nőtt, a növekedés mértéke nem elegendő ahhoz, hogy tartósan fedezze a folyamatosan növekvő állami kötelezettségeket.

a lakosság életszínvonala több szempontból másként alakult, mint korábban. miközben az átlagos reálbér némileg csökkent, a lakoságnak az egy főre számított reáljövedelme - a pénzbeli társadalmi juttatások összegének 18 százalékos növekedése mellett - megegyezett az előző évivel, az összfogyasztás pedig növekedett. a múlt év derekán végrehajtott fogyasztói árváltoztatások kapcsán a bérből élőknek, a nyugdíjasoknak és a társadalmi juttatásban részesülőknek adott pénzbeli jövedelemkiegészítések arra irányultak, hogy elsősorban a sokgyermekeseknél, az alacsony jövedelműeknél és a nyugdíjasoknál enyhítsék az áremelés terheit. tovább javultak az életkörülmények a lakásépítés, a kommunális, a szociális, az egészségügyi és a művelődési hálózat fejlesztése révén. az egészségügyi, szociális, oktatási és művelődési intézményekben dolgozóknak a száma több mint 3 százalékkal emelkedett.

/folyt.köv./

bkk. 1. / hetényi... 3. folyt./rj

a költségvetési intézményeknek biztosítani tudtuk a feladatok ellátásához szükséges anyagi feltételeket, de azt is számításba vettük, hogy ésszerűbb kell gazdálkodniuk. központi intézkedésekkel csökkentettük a közületi személygépkocsialományt, a luxus-kivitelű irodabutorok beszerzését, a kiadványoknak és a rendezvényeknek a számát. az igazgatásban létszám-csökkentést hajtottunk végre.

a mérsékeltebb gazdasági növekedés körülményei között a minisztériumoknak és a tanácsoknak az alapellátás színvonalát kell fenntartaniuk, és ahol lehet, emelniük. 1979-ben ez az irányzat még nem érvényesült kellő mértékben. olyan célokra is fordítottak egyre növekvő összegeket, amelyeknek fontosságát ugyan nem tagadjuk, de amelyek ma nem élvezhetnek elsőbbséget az egészségügyi alapellátás, az általános oktatás égető kérdéseinek a megoldásával szemben. fontos kérdésnek tartjuk, hogy a létrehozott nemzeti értékeinket megőrizzük, fenntartásukra, felújításukra költsünk erőnkhez mérten. nem jó az a gyakorlat, amely úgy hoz létre új létesítményeket, hogy közben a meglévők állapotának megőrzésére nem fordít gondot.

tisztelt országgyűlés!

1979-ben egy sor, a hatékonyabb gazdálkodást segítő intézkedést készítettünk elő. ezek között kiemelkedően fontos az árrendszer fejlesztése. 1980-tól az ipari ágazatok többségében a világpiaci árárányokhoz igazodó termelői árakat, az ezekhez folyamatosan alkalmazkodó ármechanizmust vezettünk be.

az új árrendszer és ármechanizmus néhány kedvező hatását - a külkereskedelmi ármunka javulását, az energiatakarékosság fokozódását - már az eddig eltelt rövid időszakban is érzékelhetjük. a vállalatok tuljuttak az átállással kapcsolatos kezdeti bizonytalanságokon. fokozatosan egyre tudatosabban és célszerűbben használják ki az árrendszer kínálta lehetőségeket. továbbra is segíteni kívánjuk a vállalatok az árképzési előírások helyes alkalmazásában, de nem engedhetünk szabad utat olyan törekvéseknek, amelyek a hatékonyabb gazdálkodás helyett az erre szorító árképzési szabályok módosításával szeretnék növelni vállalatuk jövedelmezőségét.

/folyt.köv./

bkk. 1. / hetényi... 4. folyt./rj

a pénzügyek egyre fontosabb szerepet töltenek be a termelés és a jövedelemelosztás befolyásolásában. csökkentettük a kivételes pénzügyi kedvezmények és elvonások körét. ma már a termelés és a költségvetés kapcsolatában javarészt az egységes követelményekhez igazodó pénzügyi szabályozás érvényesül. ezzel lényegbevágóan csökken a jó vállalatoktól a nem hatékonyan működőkhöz irányuló jövedelemáramlás, miközben a fejlesztési hitelek megszerzésében a jövedelmezőbb vállalatok egyértelműen kedvezőbb helyzetben vannak.

ez év elején áttekintettük a folyamatban lévő nagyobb beruházásokat, s ott, ahol az egyensúly szempontjai miatt indokoltnak látszott, némelyeknek a meggyorsítását, másoknak a halasztását határoztuk el.

különös figyelmet szentelünk a gazdaságosság megkövetelte takarékoságnak, elsősorban az energiagazdálkodásban, s a másodlagos és hulladékanyag felhasználásában. a múlt év kezdeti eredményeiből kiemelhetünk néhány követendő példát. energiamegtakarítást értek el az ajkai timföldgyárban az erőátviteli és a világítási hálózat felújításával, a szentesi árpád mezőgazdasági szövetkezetben a geotermikus energiának növényházak fűtésére való felhasználásával, több textilgyárban a hulladékhő hasznosításával. sok vállalatnál a szocialista munkaverseny adott lendületet a takarékoságnak.

az idei év első nyolc hónapjának gazdasági eredményei arra engednek következtetni, hogy a külkereskedelmi áruforgalomban a behozatali többlet a múlt évinél és a tervezettnél is kisebb lesz. a vállalatok első félévi nyeresége eléri a költségvetés összeállításakor számítottat. ez az ár- és szabályozórendszer működőképességére utal, s nem igazolja azt a borulást, amely a vállalatok nem kis körében a múlt év végén eluralkodott.

/folyt.köv./

bkk. 1. / hetényi... 5. folyt./rj

az egyensúly javulása a tervezettnél alacsonyabb termelési és felhasználási színvonalon következik be. a nemzeti jövedelemnek a tavalyihoz közelálló 1-2 százalékos növekedésére számíthatunk. a belföldi felhasználás alakulása ehhez igazodik: miközben a fogyasztás kismértékben növekedik, a beruházások csökkennek, ami a tervezett arányoknak megfelel.

tisztelt országgyűlés!

a zárszámadási törvényjavaslat nem cselekvési javaslat, hanem lezárás és értékelés, de minden értékelés magában hordja a jövő formálásának szándékát. ez különösen érvényes 1979-re, amely az egyensúly helyreállításához vezető úton jelentős kezdő lépés volt. egy újszerű út bejárásakor azonban lényegi változásokkal kell szembenéznünk. e változások elvi és napi kérdéseket egyaránt felvetnek.

többször elhangzik pl. az a kérdés, hogy a beruházások több éves korlátozása összeegyeztethető-e a lendületes fejlődés kivánalmaival. rövid távon ez a folyamat - az egyensúly javítása és az életszínvonal tartása érdekében - nemcsak szükségszerű, hanem előnyös is. elősegíti a beruházások tervszerűbb üzembe helyezését, csökkenti az importigényeket. hosszabb távon persze az a természetes, ha a beruházások növekednek. de súlyos hiba lenne, ha a csökkenés és növekedés adataiban pusztán mennyiségi kérdést látnánk. a fő kérdés az, hogy befektetések hatékonyságának alapvető követelményét tartjuk szem előtt. ezért - különösen a termelő szférában - azzal ne számoljunk, hogy az elmaradó beruházások terveit majd később egyszerűen „elő lehet venni”, sok korábbi elgondolás ugyanis a keresletre való irányultság, a minőségi és árfeltételekhez való igazodás, a méretezés vonatkozásában nem felel meg a hatékonyság új követelményeinek. új és jobb megoldások kellenek. éppen ezért csak helyeselhető, hogy ha a vállalatok ma a kisebb, kiegészítő, korszerű beruházásokat helyezik előtérbe, és csak akkor fognak bele új, nagyobb beruházási vállalkozásokba, ha érvényesíteni tudják az új szabályozás hatékonysági követelményeit.
/folyt.köv./

bkk. 1. / hetényi... 6. folyt./rj

dicséretes az is, hogy a vállalatok többsége ma már nem vállal nagyobb kötelezettséget, mint amekkorának józan kockázat mellett meg tud felelni. sajnos ezt még nem mind-egyik vállalatunkról mondhatjuk el. ez évben eddig tizenhárom vállalatnál - köztük néhány nagyvállalatnál - kellett központi intézkedéssel megszüntetni közel 3 milliárd ft alaphiányt. ez a pénzt bizony a hatékony vállalkozások elől vonták el!

mindamelllett a vállalatok nem minden fejlesztési lehetőséget használnak ki. a konvertibilis exportáru-alapokat bővítő beruházásokra pl. több hitelt kaphatnának, mint amennyit eddig kértek. de ne legyen félreértés: nem a többet, hanem a jobbat sürgetjük, a gazdaságosabb elgondolásokat és a gyorsabb, hatékonyabb megvalósítást!

tisztelt országgyűlés!

nem ritka a kérdés és az aggodalom, hogy a jövedelmeknek a hatékonysághoz igazodó differenciálódása a hatékonyság növeléséhez szükségszerű-e? megnyugtató ugyanakkor, hogy ehhez a gondolatához kitűnő támogatást kaptunk a jól gazdálkodó vezetőkől és jól dolgozó munkásoktól. ez a bizalom és egyetértés arra kötelez bennünket, hogy cselekedeteink következetesen igazolják nézeteinket.

az említett ár- és szabályozóváltozásoktól azt is várjuk, hogy együttes hatásukra differenciálódik a gazdálkodó szervezetek nyeresége. figyelembe véve az első félévi eredményeket, arra számítunk, hogy ez évben a nyereség összességében eléri, sőt valamelyest talán meg is haladja a múlt évit. ennek sok oka van, de tagadhatatlan, és ezt egyre több vállalat példája igazolja, hogy a termelési szerkezet átalakulása lendületet kap. néhány, korábban is erre törekvő vállalat jó példája erre: az alapanyaggyártó üzemek mellé a tisztai vegyi kombinátban műanyag-feldolgozó kapacitást is kifejlesztettek; a budalakk számottevően növelte a korszerű festékek gyártását; az mmg automatikai művek a gáz- és kőolaj-távvezetékekhez használatos korszerű automatikai és telemechanikai berendezéseket fejlesztett ki; sokan láthattuk a televízió jóvoltából a moszkvai olimpiai létesítményekben a bvkm eredményközlő és a budapesti elektroakusztikai gyár stúdioberendezéseit; új, korszerű gyógyszereket hozott forgalomba a kőbányai gyógyszerárugyár - pl. a cavintont.
/folyt.köv./

bkk. 1. / hetényi... 7. folyt./rj

de nem elég néhány jó példa, a gazdálkodás hatékonyságának egész népgazdaságunkra kiterjedően kell javulnia. ehhez azt várjuk a vállalatoktól, hogy jól gazdálkodjanak, de melyik vállalat gazdálkodik jól? ma ennek nem az előirt tervmutatók teljesítése, de nem is a termelés mennyiségi növekedése a mérceje. egyre inkább a jövedelmezőség minősíti a vállalat munkáját, és ennek a vállalat dolgozóinak keresetében és a vállalat fejlődési lehetőségeiben is érezhetőnek kell lennie, ez nem zárja ki, hogy ne adjunk támogatást egy-egy vállalatnak. de ennek világos indokának kell lennie, például el akarjuk kerülni a fogyasztói árak tervszerűtlen emelkedését, de a támogatás egyre inkább a hatékony vállalkozás támogatása legyen. legyen előrevívő, ne a rosszat tartsa fenn, hanem a jó létrehozását segítse!

további gyakorlatunkat annak a felismerésnek kell vezérelnie, hogy hosszabb távon társadalmi méretekben az szolgálja legjobban céljainkat, ha a nyereséges, gazdaságos tevékenységeket fejlesztjük, s gondoskodunk róla, hogy a nem nyereségeseket átalakítsák vagy visszafejlesszék.

tisztelt országgyűlés!

az ipari termelés idei várható alacsony növekedése nyomán felvetődik az a kérdés, vajon egy évi 1-2 százalékos ipari növekedési ütem összeegyeztethető-e az egyensúly javításának és az életszínvonalban elért eredmények megőrzésének együttes céljaival, a kérdés jogos, és azt is tükrözi, hogy a teljesítmény és az életszínvonal szoros összefüggését társadalmunk felismeri és elfogadja, de tudatosan foglalkozom ezzel a kérdéssel a hatékonyság és a differenciálódás kérdéseit után, mert amikor egyértelmű, hogy az egyensúly és az életkörülmények fokozatos javulása nem érhető el, ha a termelés tartósan pang, egyúttal az is egyértelmű, hogy a termelés növekedése csak azzal kap célt és a termelés valós szükségletet elégít ki, e nélkül a növekedés valójában káros lenne, ellentmondana céljának.

/folyt.köv./

bkk. 1. / hetényi... 8. folyt./rj

semmiféle haszon sem származna pl. abból, ha az ipari termelést a fölösleges készletek gyarapítása és az állami kiadásoknak bevétellel nem fedezett növekedése útján fokoznánk, ha a növekedésben túl akarunk lépni a tavalyi és az idei mértéken, dinamikusabban kell valóra váltanunk a kongresszusnak a hatékony munkára és a struktúra átalakításának meggyorsítására vonatkozó utmutatásait, s ez majd magával hozza a kielégítő növekedést. ezért nem térhet ki az irányítás és a vállalatok összessége az elől, hogy erőteljesen és némi türelmetlenséggel tegye a hatékonyság fokozására irányuló lépéseit.

ebből a szempontból nagyon fontos az idei év még hátralévő három hónapjának munkája is, az iparnak ahhoz, hogy a tervezett ideai exportot és nyereséget elérje, teljesebben ki kell használnia mind az értékesítés, mind a takarékoság további lehetőségeit, a mezőgazdaságban a megkésett érés rendkívüli próba elé állítja a gazdaságokat, az építőiparnak arra kell összpontosítania a munkáját, hogy befejezze az előirányzott építkezéseket.

előre nem látott feladatokkal is meg kell birkóznunk, az árvíz és a belvizek - a lakosság kárai nélkül - mintegy 4 milliárd ft kárt okoztak, az áldozatkész és jól szervezett védekezés után ma már megkezdődött a helyreállítás, az állami biztosító mintegy 1,4 milliárd ft kárt térít majd meg, a költségvetés - jórészt átcsoportosítás útján és a tartalékok terhére - 1,3 milliárd ft kiadást fedez, a bankok pótlólagos hitelekkel és a hiteltörlesztések halasztásával segítik a károsult üzemeket, a lakosság kárrendezési kölcsönigényeire terven felül 1 milliárd ft hitelt fogunk adni.

az állam gyors segítséget ad a nagyarányú károsodást szenvedett szövetkezeteknek, hogy lehetőleg minden akadályt elhárítson jövő évi egészséges gazdálkodásuk útjából, nagyra becsüljük a szövetkezetek kölcsönös és önkéntes támogatásának kibontakozását.

/folyt.köv./

parlament

bkk. 1. /hetényi.. 9. folyt./rj

a következő hetekben előkészítjük a szabályozók 1981. évi módosítását is. ebben az a közös érdek sűrget, hogy a vállalatok mielőbb felkészülhessenek jövő évi feladataik kijelölésére és megoldásuk előkészítésére. kiigazításokat és kisebb fejlesztéseket tervezünk annak érdekében, hogy erősítsük a termelési szerkezet korszerűsítésére irányuló törekvéseket, s az ideai tervhez tendenciájában várhatóan hasonló fő arányokhoz igazítsuk a jövedelemelosztást.

az árpolitikában az a cél, hogy következetesebben alkalmazzák az ármechanizmus szabályait. a pénzügyi szabályozásban a támogatások és az elvonások normatív jellegét kell az 1980-ban meghirdetett elvek szerint erősíteni. gondoskodnunk kell róla, hogy a beruházási vásárlóerő összhangban legyen a tervelőirányzatokkal. komplexebben és radikálisabban kívánjuk rendbetenni a veszteséges és alaphiányos vállalatok szénáját.

tisztelt országgyűlés!

az 1979. és 1980. évi intézkedések, a gazdasági folyamatok és a költségvetés eredményei számos tanulsággal szolgálnak munkánk számára. megerősítenek abban, hogy a világos célok és a hozzáértő, s következetes irányítás forradalmi mozgósító erőt jelentenek nehéznek látszó terveink megvalósításában. erősítik a bizalmat a párt és a kormány politikája iránt, s hatalmas anyagi erőt szabadítanak fel feladataink megoldására. a javuló irányítás alkotó és alkotni kívánó dolgozók milliósinak cselekedeteit képes az ország és általa minden állampolgár, az egész közösség javára fordítani. ehhez kérem az önök és a fórumról társadalmunk aktív támogatását.

engedjék meg, hogy befejezésül egy mondat erejéig ezen a fórumon is megemlékezzem arról, hogy 150 évvel ezelőtt jelent meg széchenyi istván hitel című műve. hadd emeljem ki ennek egyetlen gondolatát, amely mai forradalmi korszakunk reformtörekvései közepette is érvényes:

/folyt.köv./

-10-

parlament

bkk. 1. /hetényi.. 10. folyt./rj

„nem a munka, hanem a jól elrendelt munka a nemzeti gazdaság talpköve!”,

a „jól elrendelt munka”, mai kifejezéssel a célirányos és jól szervezett, öntudattal végzett munka fogja gyarapítani országunkat. 1979 ebből a szempontból is biztató elhatározásnak és kezdetnek az éve!

kérem a tisztelt országgyűlést, hogy az 1979. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot fogadja el.

/mti/

-.-

-11-

parlament

bkk 2. az országgyűlés pénteki ülése

t az-don-gy-km-ma-of/gg-tm-s/um rj dg 1980. szeptember 26.

pénteken délelőtt a napirend szerint, a kormányprogram megvitatásával folytatta munkáját az országgyűlés őszi ülés-szaka. a tanácskozáson részt vett kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, a politikai bizottság más tagjai, a központi ellenőrző bizottság elnöke, a központi bizottság titkárai, valamint az elnöki tanács és a kormány tagjai.

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti kül-képviselők számos vezetője és tagja.

az ülést apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. az első felszólaló kádár jános /budapest, 38. vk./, az mszmp

központi bizottságának első titkára volt. /kádár jános beszédének ismertetésére visszatérünk./

/folyt.köv./

- 12 -

10.03/um

10.11.87

parlament

bkk 2. /az országgyűlés...1.folyt./um

petri gábor /csongrád m. 6. vk./, a szegedi orvostudományi egyetem rektora a többi között szellemi életünk főbb kérdéseiről szólt. elmondotta: a művelődés, a művészetek, az irodalom és a tudomány támogatása a szocialista társadalom számára nem luxus, lényegének elválaszthatatlan része. országunk szellemi aktivitása jogos büszkeséggel tölthet el bennünket. a magyar lira például rendkívül gazdag, akárcsak műfordítás irodalmunk, novellatermésünk. a mai magyar zeneszerzők és előadóművészek is egyre-másra aratják a nemzetközi sikereket, zenepedagógiánkat mintaképnek tekintik világszerte. a magyar tudományos életnek is szilárdan megalapozott tekintélye van a világban.

ez utóbbi gondolatkör kapcsán kifejtette: a termeléssel bármilyen módon, közvetlenül vagy közvetve kapcsolatban álló tudományterületeknek az a legidősebb feladata - éppen mai gazdasági nehézségeink közepette -, hogy hozzájáruljanak az innovációs folyamat meggyorsításához. nagy és koncentrált erőfeszítéseket tesz ennek érdekében a magyar tudományos akadémia is. a népgazdaság nemcsak a tervezésben, hanem a megvalósításban is igényli a tudomány munkásainak közreműködését, és jogos várakozásában bizonyára nem is fog csalódní.

a tudomány és a technika rohamos fejlődésének az a társadalmi jelentősége, hogy gyors ütemben alakítja át az ipari termelést és változtatja meg a világpiaci viszonyokat. a lépéstartás a tudományban ezért a gazdasági fejlődésnek is nélkülözhetetlen követelménye. egyik legfőbb teendőnk, hogy kiválasszuk a számunkra legígéretesebb tudományos ágazatokat, azokat, amelyekben meg tudjuk állni a helyünket a világversenyben; s hogy eldöntsük: a technikai és természettudományos kutatás - az alap-kutatás mellett - milyen konkrét feladatokra összpontosítsa szellemi és anyagi erejét. úgy, hogy egyben más területeken is tájékozott legyen. ezért elsőrendű érdek - hangsúlyozta a képviselő - a kutatás távlati tervezése és fejlesztésének szellemi, anyagi megalapozása. tudományos életünk másik nagy és a jövőnek szóló feladata a reális helyzetelemzés, a hazai ismeretek, tudományos eredmények alapos értékelése, s azok összehasonlítása a nemzetközi teljesítményekkel. azért, hogy idejében felismerjük hiányosságainkat.

a képviselő ezután a külföldi ösztöndíjas tanulmányutak jelentőségére hívta fel a figyelmet. a tudományos helyzetelemzéssel egybehangolt ösztöndíj-politika hatékony és a fejlődést jól serkentő módja annak, hogy helytálljunk a gazdasági és technikai világversenyben.

/folyt.köv./

- 13 -

12.45/um

13.11.87

parlament

bkk 2./az országgyűlés...2.folyt./um

gyulavári pál /békés m. 1. vk./, a békés megyei tanács elnöke szűkebb hazája fejlődéséről, eredményeiről számolt be. elmondotta: a megye gazdasága várhatóan teljesíti ötödik ötéves tervfeladatait, mind az ipar, mind a mezőgazdasági termelés növekedési üteme megnyugtatóan alakul. részletesen szól a tervszerű iparfejlesztés hatásáról kiemelve, hogy a megye iparilag legelmaradottabb északi és déli területein is lerakták az ipar alapjait. különösen nagy figyelmet fordítottak arra, hogy a kedvező mezőgazdasági adottságok még jobb kiaknázása érdekében fejlesszék a feldolgozó ipari háttérrel: ennek egyik legkifejezőbb beruházása a központi segítséggel megépült gyulai huskominát volt. számottevően javultak a megye lakosságának életkörülményei is. az v. ötéves tervidőszakban - egyebek között a magánépítések szervezettébbé tételével - mintegy 2500 lakással több épül fel a tervezettnél. a tető alá hozott 17 ezer otthonnak csaknem a fele a nagyközségekben, községekben épül.

ezt követően a képviselő rámutatott, hogy az utóbbi évtizedben megismétlődő ár- és belvizek egyre növekvő károkat okoznak, s a megelőzés és a védekezés eddigi gyakorlatát felül kell vizsgálni. köszönetet mondott mindazoknak, akik együttérzésükkel, munkájukkal, anyagi eszközeik felajánlásával igyekeztek enyhíteni az idei árvíz okozta gondokon. részletesen szólta ezután a mezőgazdasági üzemek melléktevékenységének jelentőségéről, helyeselte - a békés megyei kedvező tapasztalatok birtokában is - a kormányprogramnak e melléktevékenységet támogató szándékait. célszerű lenne azonban megvizsgálni, hogy az ebben az ágazatban dolgozó műszakiak számát miként lehetne növelni; a melléktevékenységek engedélyezési eljárását pedig egyszerűsíteni kellene.

/folyt.köv./

- 14 -

13.10/um

1409/2

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés... 3. folyt./rj

miután a kormányprogram fölötti vitában több hozzászóló nem jelentkezett, az elnök Lő Péter János, az országgyűlés alelnöke ezért megadta a szót Lázár Györgynek, a minisztertanács elnökének, aki válaszolt az elhangzottakra.

/Lázár György vitaösszefoglalójának ismertetésére visszatérünk!/
válasza után határozathozatal következett: az országgyűlés a minisztertanács elnökének előterjesztését a kormány munkaprogramjáról és a felszólalásokra adott válaszát jóváhagyólag, egyhangulag tudomásul vette.

á napirendnek megfelelően ezután a magyar népköztársaság 1979. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása következett.

hetényi István pénzügyminiszter emelkedett szólásra.

/hetényi István beszédét mai bkk. 1-es kiadásunkon közöltük, az embargót a következő javításokkal

... o l d j u k f e l :

3. folyt. 4. bek. 7. sorában a szöveg helyesen:

...segíteni kívánjuk a vállalatokat az árképzési...

a 6. folyt. 4. bek. 8. sorában a szöveg helyesen:

...törekvő vállalat jó példa erre:...

ügyenezen folytatás ügyenezen bekezdésének alulról számított 3. sorában a név helyesen:

...létesítményekben a vbkm eredményközlő...

/folyt.köv./

14.45 rj

-15-

1505/2

bkk. 2. / az országgyűlés... 4. folyt./rj

a 7. folyt. 2. bek. /további... átalakítsák vagy visszafejlesszék/
teljes egészében k i m a r a d !

ugyan ezen folytatás harmadik bekezdésének alulról számított 2. sorában a szöveg helyesen: „cél és értelmet, ha általa a termelésből származó jövedelmek szintén növekednek és a termelés valós szükségletek....

x x x

a pénzügyminiszter expozéját követően az országgyűlés terv- és költségvetési bizottságának képviselőjében

varga gyula /zala m. 2. vk./, a zala megyei pártbizottság

első titkára emelkedett szólásra, bevetőben leszögezte: 1979. évi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot a kilenc parlamenti bizottság nagy aktivitással és felelősséggel vitatta meg. az üléseken felszólaló 81 képviselő nemcsak a bevételek és a kiadások törvényben meghatározott teljesítéséről szólt; részletesen feltárták azokat a kedvező és kedvezőtlen tendenciákat is, amelyek megerősítése, illetve megszüntetése a gazdasági fejlődés további megszilárdítását, fejlesztését eredményezhetik. az észrevételeket a terv- és költségvetési bizottság összegezte, megállapította, hogy a magyar népköztársaság 1979. évi költségvetésének végrehajtása összességében a terv céljainak megfelelően teljesült, s hozzájárult a legfontosabb gazdaságpolitikai cél teljesítéséhez, a népgazdaság egyensúlyi helyzetének javításához.

a végrehajtás folyamatában meghatározó jelentősége volt a pártunk xii. kongresszusára való felkészülésnek, amely erőteljes társadalmi aktivitást váltott ki; a jobb kormányzati munkának, a tanácsok, a vállalatok és a gazdálkodó egységek eredményesebb munkájának, s nem utolsósorban annak, hogy a közvélemény megértéssel, a célokkal azonosulva támogatta a párt és a kormány politikáját, javuló fegyellemmel vett részt annak végrehajtásában.

/folyt.köv./
14.55 rj

-16-

15.20

bkk. 2. / az országgyűlés... 5. folyt./rj

a terv- és költségvetési bizottság a kormány jelentésével egyetértve, pozitív jelenségnek tartja, hogy a külkereskedelmi egyensúly a nem rubel elszámolásban a tervezettnél kedvezőbben javult, a rubel elszámolásban pedig a tervnek megfelelően alakult. ennek következtében a külső források bevonása az elmúlt évinél kisebb volt. a szigorubb követelményekhez jobban igazodtak a gazdálkodó szervek és intézmények, a jövedelmek képződése és belső felhasználásuk között az összhang erősödött.

az 1979. évi eredményesebb és a célokkal jobb összhangban álló gazdálkodásban megtörténtek a kezdeti lépések, a gazdasági egyensúly megalapozására, s ez nemcsak gazdasági sikernek fogható fel, hanem politikainak is. bizonyítja: gondolkodóbb, szervezettebb, fegyelmezettebb munkával urrá tudunk lenni a nehézségek, jó alapot teremtve a következő évek gyorsabb előrehaladásához.

a terv- és költségvetési bizottság ugyanakkor azt is megállapította, hogy néhány területen lassu az előrehaladás, az elért eredmények nincsenek összhangban a lehetőségekkel. a termelésben - ezen belül elsősorban a gyártmánystruktúrát korszerűsítésben - a kívánatosnál kisebb eredményt értünk el. a nemzetközileg is hatékonyan minősíthető termelés és értékesítés aránya egyes termékeknél ugyan növekedett, a cserearányok azonban továbbra sem javultak megfelelően. az emberi munkában és a gépekben rejlő lehetőségek hatékony kihasználása elmaradt a kívánatostól. mindebből az is következett, hogy az egyensúlyi helyzet javulását elsősorban a nemzeti jövedelem belső felhasználásának csökkentése, és belső szerkezetének kívánt irányú változtatása eredményezte.

a bizottsági üléseken szóvá tették, hogy a készletfelhalmozás csökkentésére hozott intézkedések egészében még mindig nem hozták meg a várt eredményt. a vállalatok jelenleg is túl nagy készletekkel gazdálkodnak. nem a kívánt mértékben javult az anyag- és alkatrész-ellátás; még nem kielégítő a szerződéses és szállítási fegyelem; a magas anyagkészletek „leépítését”, nem segítik kellően a termelőeszköz kereskedelmi vállalatok. sőt vitatható: ezek a vállalatok betöltik-e funkciójukat.

a bizottságok egyöntetűen támogatják a kormánynak azt a szándékát, hogy a kereskedelmi szervezetek munkáját felülvizsgálja és a szükséges intézkedéseket megtegye.
/folyt.köv./

15.00 rj

-17-

15.20

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés... 6. folyt./rj

a bizottsági előadó ezután az összességében kielégítő, sőt helyenként - például élelmiszerekből - jó áruellátásról szólt, hozzátéve: fontos, hogy a hiánycikkek pótlására az illetékesek sürgős intézkedéseket tegyenek.

a képviselők szóvá tették, néhány területen a tervszerűség hiányát. a tanácsok - és más intézmények - például nem gondoskodtak arról, hogy az életszínvonal- és szociálpolitikáikat szolgáló költségvetési eszközöket maradéktalanul felhasználják. tavaly nem merítették ki a pedagógus béremelési lehetőségeket, nem költötték el az egészségügyi rehabilitációra szánt összegeket, s a hatékonyabb termelést szolgáló műszaki fejlesztési alapokat.

a bizottságok vitájában jelentőségének megfelelő hangsúlyt kapott az az igény, hogy a kormányzati szervek - lehetőségeink jobb kihasználásával - tervszerűbben foglalkozzanak az állami lakóházak, középületek és intézmények folyamatos karbantartásával, általában a felújításokkal. meg kell találni annak módját, hogy - az új és korszerű létesítmények megépítése mellett - jobban óvjuk a meglévőket.

- a terv- és költségvetési bizottság megbízásából, a bizottsági vitákban elhangzottak alapján néhány kedvező és kedvezőtlen jelenségről szóltam. azzal a tudattal tettem ezt, hogy kormányzatunk ismeri ezeket a jelenségeket - mondotta a képviselő. - úgy ítéljük meg, hogy az 1979. évi költségvetés végrehajtása jól alapozta meg az idei költségvetésünket, az abban foglalt feladatok végrehajtását. most az a tennivalónk, hogy a kedvező folyamatokat tovább erősítsük. ehhez a feltételek adottak. meggyőződésünk, hogy ha mindenütt „feszesebben”, „minőségileg jobban dolgozunk, akkor - a szigorúbb követelmények mellett is - végrehajtjuk pártunk xii. kongresszusának határozataiban megfogalmazottakat.

a képviselő ezután a terv- és költségvetési bizottság nevében a magyar népköztársaság 1979. évi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot a tisztelt országgyűlésnek elfogadásra javasolta.

/folyt.köv./
15.00/rj

- 18 -

parlament

bkk 2. /az országgyűlés...7.folyt./rj

határozathozatal következett. az országgyűlés a magyar népköztársaság 1979. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben a benyújtott eredeti szöveg szerint egyhangulat elfogadta.

ezután interpellációk következtek

sándor dezső /borsod m. 15. vk./, az edelényi nagy-

községi közös tanács elnöke az 1975. évi 11. törvény hatályba lépése előtt alacsony összeggel nyugdíjba vonult régi bányászok, valamint az alapító termelőszövetkezeti tagok nyugdíj-rendezése tárgyában intézett kérdést a munkaügyi miniszterhez. arra kért választ: e két fontos társadalmi réteg nyugdíjának rendezését, felemelését tervezi-e a vi. ötéves terv időszakában?

rác albert munkaügyi államtitkár válaszolt:

kiemelte: a kormány az alacsony nyugdíjjal rendelkezők anyagi biztonságát, életszínvonalának alakulását megkülönböztetett figyelemmel kíséri és életszínvonal-politikai intézkedéseiben kiemelten kezeli. megnyilvánult ez a most záruló v. ötéves terv-időszakban is, amikor az alacsony összegű nyugdíjak évenkénti rendszeres emelését 70 forintban határozta meg, és amikor tavaly 100-tól 400 forintig terjedő összeggel emelte a régebben megállapított és alacsony nyugdíjakat. e megkülönböztetett figyelem a vi. ötéves terv időszakában is jellemző lesz. a terv fő vonásaiban, a következő öt évre is minimálisan azt tűzi ki célul, hogy megőrizzük az alacsony nyugdíjak és járadékok reálértékét. az államtitkár hozzátette: a vi. ötéves terv életszínvonal-politikai előirányzatai részleteiben még nincsenek kidolgozva, ezért a feltett kérdésre tételesen még nem lehet választ adni. arra kérte az interpelláló képviselőt és az országgyűlést, hogy - a testület ügyrendi szabályainak értelmében - járuljon hozzá: a választ a kormány nevében a munkaügyi miniszter 30 napon belül írásban adja meg, s arról az országgyűlés elnökét egyidejűleg tájékoztassa.

az államtitkár válaszát, javaslatát az interpelláló képviselő és az országgyűlés tudomásul vette.

/folyt.köv./

15.15 rj

-19-

parlament

bkk 2.

parlament

bkk 2. /az országgyűlés ...8.folyt./um

dajka ferenc /veszprém m. 6. vk./, a vegyipari dolgozók szakszervezetének főtitkára a munka- és védőruhák mérettartósságának tárgyában interpellált a könnyűipari miniszterhez, arra kért választ: mit tesznek annak érdekében, hogy a munkaruhák mosás után ne menjenek össze, ne váljanak használhatatlanná.

bakos zsigmond könnyűipari államtitkár válaszolt. elmondta, hogy a kormány három évvel ezelőtt foglalkozott a munka- és védőruha gyártással, ellátással, s ennek nyomán intézkedtek a munkaruhagyártás kapacitásának bővítéséről. így ma már nem hiánycikk ez a keresett termék. azóta több - erre a célra alkalmatlan szövet gyártását is megszüntették, s ugyancsak az intézkedések sorába tartozott, hogy 1978-tól folyamatosan fejlesztették a mérettartó kikészítéshez szükséges gyártás kapacitását. jelenleg a textilipar a munkaruhák kétharmadához képes mérettartó szöveteket előállítani. külön intézkedtek a gyártó vállalatok érdekeltségéről is. mindennek ellenére még mindig nem kielégítő a munkaruhák mérettartása és tisztíthatósága. a munkaruhák mosás utáni rövidülését eredményezi az is, hogy a vállalatoknál nem veszik igénybe a szakszerű tisztító szolgálatot. még a mérettartó kikészítést kapott termékek is csak 60 celsius fokos mosást bírnak ki zsugorodás nélkül. a magasabb hőfokon is ellenálló, mérettartó textiliák előállítása nagyarányú műszaki fejlesztést igényel, az ehhez szükséges feltételek megteremtése hosszabb ideig tart. tervezik, hogy az erősen szennyezett munkaruhákra új tisztítási technológiákat dolgozzanak ki. a textilipar változatlan törekvése, hogy a jövőben még több mérettartó kelmet gyártson. ugyancsak tervezik, hogy használati útmutatót, tisztítási javaslatot mellékelnek a munkaruhákhoz.

bakos zsigmond válaszát az interpelláló mielőbbi intézkedést sürgetve, az országgyűlés pedig nyolc ellenszavazattal, 12 tartózkodással tudomásul vette.

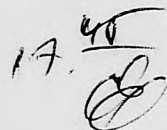
az országgyűlés őszi ülészsaka az elnöklő péter jános zárszavával ért véget.

/folyt.köv./

- 20 -

16.00/um

1640

17.

parlament

bkk 2. /az országgyűlés 9.folyt./um

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bk 1. sz. kiadásunkra /hetényi istván beszéde/ a következő újabb javításokat adjuk:

a 3. folytatás harmadik bekezdése helyesen:

1979-ben egy sor intézkedést készítettünk elő, amelyek célja a hatékonyabb gazdálkodás elősegítése. ezek közül kiemelkedően fontos az árrendszer fejlesztése. /innen a bekezdés további része - „1980-tól... - t ö r l e n d ő /

az 5. folytatás harmadik bekezdésének 3. sorában a gondolatjel közötti rész - az egyensúly javítása és az élet-színvonal tartása érdekében - t ö r l e n d ő !

a 7. folytatás harmadik bekezdésének nyolcadik sorától a mondat helyesen:

mert a termelés növekedése csak azzal kap célt.. a „mert,, és „a termelés növekedése,, közötti rész k i m a r a d .

x x x

az országgyűlés zárónapja dióhéjban

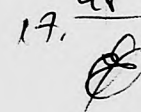
az országgyűlés őszi ülészsakának második napját pénteken apró antal az országgyűlés elnöke nyitotta meg.

az elfogadott napirendnek megfelelően folytatódott a kormányprogram feletti vita. elsőként kádár jános /bp. 38. vk./, az mszmp kb első titkára szólalt fel. a vitában a továbbiakban még részt vett petri gábor /csongrád m. 6. vk./, a szegedi orvostudományi egyetem rektora és gyulavári pál /békés m. 1. vk./, a békés megyei tanács elnöke.

/folyt.köv./
16.05/um

- 21 -

1645

17.

parlament

bkk 2. /az országgyűlés 10.folyt./um

a kormány programja fölötti vitában összesen 17 képviselő fejtette ki véleményét.

a felszólalásokra Lázár György, a minisztertanács elnöke válaszolt, majd határozathozatal következett. az országgyűlés a minisztertanács elnökének előterjesztését a kormány programjáról és a felszólalásokra adott választ jóváhagyólag, egyhangulag tudomásul vette.

ezt követően megkezdődött a magyar népköztársaság 1979. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása, amelyet Hetényi István pénzügyminiszter terjesztett elő. az előterjesztéshez Varga Gyula /Zala m. 2. vk./, a törvényjavaslat bizottsági elnöke szólott hozzá, majd határozathozatal következett. az országgyűlés a magyar népköztársaság 1979. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben a benyújtott eredeti szöveg szerint egyhangulag elfogadta.

ezután interpellációkra került sor.

Sándor Dezső /Borsod m. 15. vk./, az edelényi nagyközségi közös tanács elnöke az alacsony összeggel nyugdíjba vonult régi bányászok, valamint az alapító termelőszövetkezeti tagok nyugdíj-rendelkezése tárgyában interpellált a munkaügyi miniszterhez. az interpellációra Rácz Albert munkaügyi államtitkár válaszolt.

Dajka Ferenc /Veszprém m. 6. vk./ a vegyipari dolgozók szakszervezetének főtárgyalója a munka- és védőruhák mérettartóságának tárgyában interpellált a könnyűipari miniszterhez.

Bakos Zsigmond könnyűipari államtitkár válaszolt.

az országgyűlés őszi ülésének Péter Jánosnak, az országgyűlés alelnökének zárszavával ért véget.

x x x

az országgyűlés pénteki napjáról tudósítottak: Apor Zoltán, Gordon Judit, Győri Margit, Kárpáti Miklós, Mélykúti Attila, Tóth Ferenc.

x x x

/folyt.köv./

- 22 -

16.10/um

16.10

17. 45

parlament

bkk 3. Kádár János beszéde

kz um rj

1980. szeptember 26.

tisztelt országgyűlés!

képviselőtársaim!

kedves elvtársak!

a kormány munkaprogramja elvi, reális, előremutató, megfelel a magyar szocialista munkáspárt XII. kongresszusa utmutatásainak és a hazafias népfront választási felhívásában megfogalmazott céloknak. ezért a Lázár elvtárs által előterjesztett programmal egyetértek.

amikor a tisztelt országgyűlés a magyar népköztársaság kormányának programját tárgyalja, valójában politikánk, szocialista építésünk, jövőnk alapkérdéseit vitatja. ezekhez kívánok - az előtem szólókhhoz hasonlóan - én is hozzájárulni.

a programbeszéd fölvezette a nemzetközi helyzetet, a világ jelenlegi politikai állapotát. a nemzetközi események közül kiemelhetjük az öt évvel ezelőtt Helsinkiben tartott európai biztonsági és együttműködési értekezletet, amely bizonyos tekintetben új szakaszt nyitott földrészünk politikai életében. befejezését jelentette a hidegháború kiélezett szakaszának, s egyben kezdete is volt egy pozitív folyamatnak, amelynek során a Helsinkiben elfogadott elvek nagy hatással voltak a világra, s különösképpen Európa politikai helyzetére. e folyamat eredményeképpen erősödtek az európai országok - közöttük természetesen a különböző társadalmi rendszerű államok -, politikai kapcsolatai és kedvező változások következtek be a világpolitikai helyzet alakulásában is. ezzel magyarázható, hogy a különböző társadalmi rendszerű országokban élő emberek, a népek világszerte üdvözölték a Helsinkii értekezletet és annak kedvező nemzetközi kihatását.

/folyt.köv./

16.10 17. 45

- 23 -

parlament

bkk 3. /kádár jános...1.folyt./um

... a nemzetközi helyzetben időközben változás következett be. megítélésünk szerint ezt az egyesült államok, a nato lé-
pései idézték elő. ide soroljuk az 1978. évi washingtoni
nato-döntést, amely a fegyverkezés új hullámát indította el
és a nato múlt év decemberi brüsszeli ülésének határozatát
az új típusú amerikai középhatósugarú nukleáris rakéták
gyártásáról és nyugat-európába történő telepítéséről. de sok
más hasonló kedvezőtlen fejlemény is hozzájárult ahhoz, hogy
újából hidegháborús szelek fujnak a világon. ilyen körülmé-
nyek között joggal állíthatjuk, hogy a nemzetközi helyzetben
egyidejűleg vannak jelen az enyhülés és a feszültség ténye-
zői.

nem javult a helyzet a világ különböző feszültségócai-
ban sem. a közel-keleti problémák továbbra is megoldatlanok
és veszélyesek. közép-keleten sem rendeződtek a viszonyok,
sőt, ezt sajnálattal kell említenem, irak és irán fegyveres
konfliktusa tovább élezi a helyzetet a perzsa-öbölben és kör-
nyékén. ez nem szolgálja irak és irán népeinek javát, ezzel
szemben a nemzetközi imperializmus malmára hajtja a vizet.
éppen ezért őszintén helyeseljük az ensz biztonsági tanácsá-
nak felszólítását a fegyverszünetre. azt kívánjuk, hogy irak
és irán tárgyalások útján találjon politikai megoldást a kö-
zöttük fennálló vitás kérdések rendezésére.

délkelet-ázsiaiában is csak lassan és nehezen oldódnak a
feszültségek. növeli a helyzet bonyolultságát a jelenlegi
kínai külpolitika, amely alapvetően szocialistaellenes,
szovjetellenes, s ebből kiindulva a legkülönbözőbb kérdések-
ben és területeken a feszültség növelésére törekvő imperia-
lista körök kezére játszik.

ilyen a mai világ, amelyben élünk, dolgozunk és harco-
lunk. célunk világos, a fő nemzetközi kérdésekben álláspontunk
közérthető: az enyhülésért, egy békésebb világért küzdünk. a
fegyverzet alacsonyabb szintjén megvalósuló egyenlő biztonság
hívei vagyunk. változatlanul az a nézetünk, hogy a nemzetközi
életben szükségszerűen jelentkező minden vitás kérdést tárgya-
lásos, politikai úton kell megoldani.

/folyt.köv./

- 24 -

parlament

bkk 3. /kádár jános ...2.folyt./um

pártunk és kormányunk külpolitikai tevékenységét ebben a
bonyolult helyzetben is az a törekvés vezeti, hogy megőriz-
zük az enyhülés vívmányait, fenntartsuk nemzetközi kapcsola-
tink kialakult rendszerét.

rendkívül fontos eseményként tartjuk számon leonyid
iljics brezsnyev elvtársnak, a szovjetunió kommunista pártja
központi bizottsága főtáskájának, a szovjetunió legfelsőbb
tanácsa elnökségének elnökének találkozóját giscard d'estaing-
nel, a francia köztársaság elnökével varsóban, valamint helmut
schmidt-tel, a német szövetségi köztársaság kancellárjával moszkvá-
ban. ugyanígy üdvözljük a szovjetunió és az amerikai egyesült ál-
lamok külügyminiszterének csütörtökön megtartott tárgyalásait is.

a magyar diplomácia is ugyanezen célokért, a kapcsolatok
fenntartásáért és a további eszmecserék folytatásáért dolgo-
zott az elmúlt hónapokban. ezt szolgálta külügyminiszterünk
látogatása, tárgyalása a német szövetségi köztársaságban. mi
a békés tárgyalások útját járjuk a jövőben is.

sokat várunk az egyesült nemzetek szervezetének most fo-
lyó ülészakától. reméljük, hogy az ott napirenden lévő leg-
fontosabb kérdésekben, így a leszerelés ügyében hozzájárul
az érdemi előrehaladáshoz. meggyőződésünk, hogy ezt nagyban
elősegíti gromiko elvtárs beszéde, amely a legfontosabb nem-
zetközi kérdésekben a szovjet álláspontot kifejtve, a varsói
szerződés tagállamainak nézeteit is képviselve a reálisan
gondolkozó emberek által elfogadható javaslatokat tett. hang-
súlyozta, hogy a varsói szerződés országai nem törekednek
katonai fölényre és senkire sem kívánják rákényszeríteni az
akaratukat. készek együttműködni a leszerelés megoldásában,
a feszültség csökkentésében, elmenve egészen odáig, hogy -
amennyiben a nato-országok részéről is megvan rá a készség -
hajlandók akár a két szervezet egyidejű feloszlására is.

/folyt.köv./

- 25 -

16.55/um

parlament

bkk 3. /kádár jános 3.folyt./um

ugyancsak üdvözöljük a szovjet külügyminiszter azon javaslatát, hogy valamennyi állam, de legfőképpen a biztonsági tanács állandó tagjai és a hozzájuk katonai szerződéssel kötődő országok 1981. január 1-től ne növeljék fegyveres erőiket és fegyverzetüket.

a közelmúltban megkezdődtek a helsinki értekezleten részvevő államok madridi találkozásának az előkészületei. ezzel kapcsolatban hangsúlyozni szeretném, hogy mi a helsinki értekezleten elfogadott ajánlások teljes körének tényleges érvényesítéséért dolgozunk. az a véleményünk, hogy a madridi tanácskozásnak is konstruktív munkával elő kell segítenie a záróokmány megvalósulását. ez a célja az előkészítő értekezleten beterjesztett magyar napirendi javaslatnak is. véleményünk szerint a madridi tanácskozáson tárgyalni kell a helsinki értekezlet részvevőit érintő összes fontos kérdéstről. ezen belül kiemelten üdvözölnénk, ha madridban egyetértés születne abban a nagy fontosságú kérdésben, hogy 1981-ben megtartsák a katonai enyhülés és leszerelés kérdéseivel foglalkozó európai konferenciát.

támogatjuk a szovjetunióknak azt a rendkívül fontos döntését - amelyet a schmidt kancellárral folytatott tárgyalások során terjesztett elő -, hogy minden előfeltétel nélkül kész tárgyalni a középhatótávolságú nukleáris fegyverekről és az előretolt állomásoztatású amerikai fegyverrendszeréről, mint-hogy ezek a kérdések szükségszerűen összetartoznak. számtalanszor hangsúlyoztuk, hogy ugyancsak hűvei vagyunk a szovjetunió és az egyesül államok képviselői által bécsben aláírt salt-ii. szerződés hatályba léptetésének, amellyel megnyílhatna az út a más fegyverekre is vonatkozó salt-iii. szerződés megtárgyalása előtt.

ezek a mi alapvető külpolitikai törekvéseink, amelyekről nyugodtan elmondhatjuk, hogy bennük nemcsak pártunk és kormányunk hivatalos álláspontja, hanem egész népünk szinte óhaja is kifejezésre jut. mi, a szocializmust építő magyar nép a világtól semmi mást nem kívánunk, mint az, hogy béke legyen és folytathassuk építőmunkánkat.

/folyt.köv./

- 26 -

17.00/um

1730

AF
E

parlament

bkk 3. /kádár jános 4.folyt./um

mindaz, amiről eddig szóltam, természetesen magyar állásfoglalások, de nemcsak egyedül a mieink, hanem kifejezik a szövetségeseinkkel azonos platformunkat is. nagyra értékeljük a varsói szerződést, amely a mi védőpajzsunk, de még ennél is több: a világ-imperializmust fékentartó leghatalmasabb erő, amely ma létezik. ennek megfelelően mi a varsói szerződés országaival külpolitikai kérdésekben tanácskozunk és széles körű összehangolt együttműködésre törekszünk. együttműködésre, álláspontunk egyeztetésére törekszünk kivétel nélkül az összes szocialista országgal is. ez a szocialista országok nagytöbbségével meg is valósul, és ahol nem így van, az nem a mi hibánk.

a szocialista országok közül kettőről külön is szeretnék szólni. lengyelországról, amellyel az utóbbi időben a nemzetközi és a magyar közvélemény is sokat foglalkozik. mint ismeretes, lengyelországban a társadalom életében felhalmozódott különböző problémák miatt július végén, augusztusban széles körű munkabeszüntetésekre, sztrájkokra került sor, politikai konfliktusok támadtak. ezeket az eseményeket egész népünk nagy figyelemmel és bizonyos aggodalommal kísérte. mi szolidárisak vagyunk a testvéri lengyel néppel, lengyel testvérpártunkkal, a lengyel népköztársasággal, s ennek több oka is van. egyrészt a történelmi, hagyományos lengyel-magyar barátság, amely az utóbbi évtizedekben szocialista alapon tovább erősödött és szilárdult. a lengyel nép nehéz történelmi útján - a mi népünkhöz hasonlóan - sokat szenvedett és alapvető törekvése, hogy a megtalált igaz uton, a szocialista építés útján békében haladhasson előre.

a lengyel népköztársaság és a magyar népköztársaság között sokoldalú együttműködés van. politikai, gazdasági és kulturális kapcsolataink, a tömegek széles körű érintkezésének révén mint partnerek is érdekelve vagyunk abban, hogy a lengyel népköztársaság helyzete szilárd legyen. ezt az elvtársi, testvéri kapcsolatrendszerrel, sokoldalú együttműködést a jövőben még tovább akarjuk fejleszteni.

/folyt.köv./

- 27 -

17.05/um

1745

18.20
E

parlament

bkk 3. /kádár jános 5.folyt./um

hazánk és Lengyelország a varsói szerződés szervezőtő tagállama, a varsói szerződés egysége, ereje létfontosságú a magyar és a lengyel nép, valamennyi tagállam népének, sőt a világ népeinek szempontjából is. szolidaritással, együttérzéssel, ésszel és szívvel lengyel barátaink mellett állunk. erről a miniszterelnöki programbeszéd is hangsúlyozottan szólt. még azt fűzném hozzá, hogy a társadalom fejlődési problémáit a lengyel népnek magának kell megoldania, a lengyel egyesült munkáspárt vezetésével. mi teljes sikert kívánunk lengyel elvtársainknak, barátainknak, a testvéri lengyel népnek. ahogyan Lázár elvtárs is megfogalmazta, azt kívánjuk, hogy valamennyi fontos és aktuális kérdésre igazi szocialista megoldást találjanak.

a másik szocialista ország, amelyről szólni kívánok, jugoszlávia. a közelmúltban teljes együttérzésünket fejeztük ki jugoszlávia népeivel abban a nagy veszteségben és gyászban, amely őket tito elnök elhunytával sújtotta. ezt az alkalmat és az azóta létrejött kapcsolatainkat is felhasználtuk arra, hogy nyomatékosan hangsúlyozzuk: miként eddig, úgy a jövőben is arra törekszünk, hogy sikerrel építsük a kölcsönösen hasznos magyar-jugoszláv politikai, gazdasági, kulturális és sportkapcsolatokat, a lakosság szélesebb körű érintkezését, az egymás belügyeibe való be nem avatkozás elve alapján, kiindulva abból, hogy mi a varsói szerződés tagállama vagyunk, jugoszlávia pedig el nem kötelezett ország.

kapcsolataink jelenlegi állapotával elégedettek vagyunk és úgy tapasztaljuk, hogy mindkét fél részéről megvan az akarat kapcsolataink további kiszélesítésére, elmélyítésére. érdekeltek vagyunk abban, hogy szomszédságunkban egységes, szocialista jugoszlávia fejlődjen. ez nemcsak a két ország népének válik javára, hanem ennek még szélesebb nemzetközi jelentősége is van.

/folyt.köv./

17.10/um

- 28 -

1750

18. 20
K

parlament

bkk 3. /kádár jános....6.folyt./um

szolidárisak vagyunk vietnam, laosz, kambodzsa népeivel abban a harcban, amelyet függetlenségükért, szuverenitásukért, felemelkedésükért vívnak. kiállunk az afgán forradalom mellett. támogatjuk a közel-kelet arab népeit - külön is említve a palesztin népet - amelyek harcolnak a minden népnek kijáró törvényes jogok érvényesüléséért, az agresszió következményeinek felszámolásáért, a palesztinai felszabadítási szervezetet a palesztin nép egyedüli törvényes képviselőjének ismerjük el.

szolidárisak vagyunk ázsia, afrika, latin-amerika népeivel, amelyek igazságos harcot folytatnak szabadságukért, függetlenségükért. bővülnek kapcsolataink a gyarmati sorsból nemrég felszabadult valamennyi fejlődő országgal - ezt kifejezi losonczi elvtárs mostani afrikai látogatása is. értékeljük az el nem kötelezett országok mozgalmát, mindazt, amivel ez a mozgalom hozzájárul a világbékéért folytatott küzdelemhez. támogatjuk az el nem kötelezett államok minden olyan lépését, amely az imperializmus megfékezését szolgálja.

az utóbbi években a politikában - a nemzetközi politikában is - gyakran találkozunk az emberi jogok fogalmával. ez valóban fontos, tiszteletre méltó gondolat, de talán szükség volna az emberi jogok fogalmának bizonyos tisztázására is. ami bennünket illet, készek vagyunk ehhez hozzájárulni és a jogok érvényesülését mindenütt a világon elősegíteni. meggyőződésünk, eddig a szocialista országok tették a legtöbbet ezen a téren, mert az élet nélkülözhetetlen alapfeltételeit jelentő emberi jogokat - mint például az élethez, a munkához való jogot - mi jobban biztosítottuk, mint a kapitalista országok.

ezzel kapcsolatban azért meg kell említeni egy-két dolgot mindazon jóindulatu emberek számára, akik a tőkés világban is meggyőződésből vallják az emberi jogok szükségességét. mi nem szeretjük például, ha valaki valamely ország nevében egy másik országban akarja rendezni az emberi jogokat. azt tartjuk, hogy a felelős tényezőknek saját országukban kell érvényesíteni az emberi szabadságjogokat.

/folyt.köv./

17.15/um

- 29 -

1800

18. 20
K

bkk 3. /kádár jános 7.folyt./um

az emberi jogok kapcsán a népek jogára is gondolni kell, mert a kettő nagyon nehezen választható el egymástól. miféle emberi jogokról lehet beszélni olyan népek esetében, amelyek elnyomás alatt élnek és a világnak még mindig nem jelentéktelen részén kénytelenek elszenvedni a faji elnyomást és üldözést, a bőr színe alapján való megkülönböztést, vagy a külföldi imperialista fegyveres beavatkozást? érvényesülhetnek-e az emberi jogok ott, ahol az imperializmus megakadályozza, hogy nemzeti kincseikkel maguk rendelkezzenek, s elnyomják a népek elemi törekvéseit a szabadságra, a szuverenitásra, a gazdasági egyenlőségre? figyelmükbe ajánljuk mindazoknak, akik az emberi jogokat a szívről viselik: a népek jogait kell biztosítani ahhoz, hogy az emberi jogok a világ valamennyi országában ténylegesen érvényesüljenek. a népek jogaihoz pedig hozzá tartozik a társadalmi cél és rend szabad megválasztása is, egyaránt ellenezzük a forradalom és az ellenforradalom exportját, teljes szolidaritást vállalunk a gyarmati elnyomás, az ujragyarmatosítás ellen küzdő népekkel, elutasítjuk azt a rögeszmét, hogy dél-afrika szinesbőrű lakossága, namibia népe, vagy más országok népei azért küzdenek a kolonializmus ellen, mert valamiféle kommunista ügynökök uszítják őket, ez nem igaz, s ezt azok is tudják, akik ezt a rágalmat terjesztik, mi, kommunista meggyőződésű emberek lehetőségeinkhez mérten, a nemzetközi jog tiszteletben tartásával segítjük a harcoló népeket.

nekem egyébként is mély meggyőződés, hogy ha valaki közülünk dél-afrika szinesbőrű lakójának, namibia népének, vagy a politikai terror-gyilkosságokkal fenyegetett latin-amerikai haladó embereknek azt mondaná - ami persze a mi oldalunkról kizárt dolog -, hogy tőrjetek, ne harcoljatok, akkor sem hallgatnának ránk, mert - s ezt mindenkinek meg kellene értenie - új világ született, amelyben a szocializmus világrendszerévé vált, a gyarmati rendszer klasszikus formájában egyszer s mindenkorra megsemmisült, és az ujragyarmatosítás minden formája is pusztulásra van ítélve, a népek többé nem viselik el az idegen igát, éppen ezért harcukat minden tisztességes embernek támogatnia kell.

/folyt.köv./

17.28/um

- 30 -

1805

18.20

18

bkk 3. /kádár jános....8.folyt./um

szólni kívánok - mégpedig meglepéssel - a fejlett tőkés országokkal fennálló kapcsolatainkról is. mi a békés egymás mellett élés elvét a gyakorlatba átültetve jó kapcsolatokra törekszünk ezekkel az államokkal, ezt sok országgal sikerült megvalósítani, ezek közé tartozik például finnország, a szomszédos ausztria, a német szövetségi köztársaság, franciaország, olaszország - és így lehetne még sorolni tovább, az amerikai egyesült államokkal is rendezni tudtunk több - s ezen belül két lényeges - vitás kérdést, kapcsolatunk normalizálódott, a haladás erőivel való teljes szolidaritásunk mellett a fejlett tőkés országokkal békés egymás mellett élésre, sokoldalú, gyümölcsöző kapcsolatokra törekszünk. ide sorolhatók a politikai kontaktusok, a szűkszerű eszmecserek, a kölcsönösen előnyös gazdasági és kulturális kapcsolatok, sőt a lakosság széles körű érintkezése is, tapasztalataink szerint ez a politika nem válik hátrányunkra, a lakosság széles köreinek kölcsönös látogatása is a mi igazságunk felismerését szolgálja, ennek hatására nálunk eltűnnek a nyugati paradicsomról kialakult illúziók, a nyugati látogatókban pedig szertefoszlának - a burzsoá propaganda által táplált - életünkkel kapcsolatos rémképek, s inkább azon csodálkoznak, hogy milyen emberi és nyugodt élet van Magyarországon.

amikor hangsúlyozzuk, hogy készek vagyunk az együttműködésre minden reálisan cselekvő politikai tényezővel, akkor hozzátesszük: a tőkés világban ilyen kapcsolat csak azokkal alakulhat ki, akik valóságunkat, a magyar népköztársaságot a tényeknek megfelelően fogadják el, akik tiszteletben tartják, hogy népünk a szocializmus építésének útján jár, és azon fog járni a jövőben is, akik ezt tudomásul veszik - s nekünk egyéb feltételünk nincs -, azokkal készek vagyunk mindenféle értelmes együttműködésre, beleértve azt a törekvést is, hogy a világon béke legyen.

/folyt.köv./

17.33/um

- 31 -

1810

18.20

bkk 3. /kádár jános ....9. folyt./um

a világhelyzet áttekintése erősíti azt a mély meggyőződésünket, hogy az enyhülés az egyetlen ténylegesen járható út. a feszültség növelése, a hidegháboru, zsákutca. ennek a zsákutcának a végén egy erős fal van, amelyen még a kalandorlépésekre leginkább hajlamos imperialisták sem hatolhatnak át. mert ennek a zsákutcának a torlasza: a világ összes népeinek békearata! ha egyszer megszavaztatnák a világ népeit, akkor minden országban minden nép - társadalmi rendszerétől függetlenül - a békére szavazna. ezt jól kifejezi a jelenleg szófiában üléselő népek világparlamentje a békéért, amelyen 120 országból több mint 2 ezer részvevő - politikai hovatartozására, világnézetére, hivatására való különbség nélkül - az emberiség elszánt békeakarátát képviseli. a békéért, s a társadalmi haladásért folyó küzdelemnek óriási a jelentősége, mert nincs olyan ország, amelynek kormánya figyelmen kívül hagyhatná a közvélemény szavát.

ez a mi külpolitikai elvünk és gyakorlatunk. minden tettünket az a mély meggyőződés vezérli, hogy nemzetközi harcunk összhangban áll szocialista célkitűzéseinkkel, népünk elemi érdekeivel és akaratával.

belpolitikai kérdésekre rátérve szeretném én is aláhuzni amit Lázár elvtárs programbeszéde is hangsúlyozott: a magyar népköztársaság belpolitikai helyzete kiegyensúlyozott, szilárd, s ez a jövőben is így lesz.

egyetértve mindazzal, amit Lázár elvtárs belpolitikáinkról és törekvéseinkről mondott, szólni kívánok néhány más természetű kérdéssel, s ennek során ismerős dolgokról is. hiszen sokszor a régi dolgok sem vesztik el aktualitásukat. gondolok egyebek között arra, hogy megéri a fáradságot, ha a csaknem negyedszázaddal ezelőtti népünknek tett ígéretünket - amikor nagyon nehéz belpolitikai helyzetben voltunk és kiutat kerestünk - összevetjük azzal, amit abból megvalósítottunk.

/folyt.köv./

- 32 -

17.40/um

1825

19.
E

bkk 3. /kádár jános....10.folyt./um

először a magyar szocialista munkáspártról szeretnék szólni. jól ismert, hogy alkotmányunk is rögzíti: társadalmunk vezető ereje a magyar munkásosztály marxista-leninista pártja. a vezetést mi eszmei-politikai irányításnak tekintjük, melynek az a funkciója, hogy szervezze és mozgósítsa a tömegeket az építőmunkára. ezt értjük a vezetésen, hozzátevé, hogy a pártnak az alkotmányban is rögzített szerepe számunkra természetesen végtelenül megtisztelő, de egyben nagyon nehéz és felelős szolgálat is. nem uralkodás, hanem a nép ügyének becsületes szolgálata. ez a lényege a párt vezető szerepének.

Legfőbb módszerünk a meggyőzés, nem a parancsolgatás. különleges történelmi helyzetekben egy nép forradalmi erőinek arra is készen kell lenniük, hogy a haladás ügyét erővel védelmezzék. de ez a történelem ritka pillanataira vonatkozik. a konszolidált építőmunka korszakában másra van szükség. azt valljuk - s ezt vallottuk a kapitalista rendszer, a tőkés hatalom ellen vívott harc idején is -, hogy mi annyian vagyunk, ahány embert igazunkról és a szükséges tennivalókról képesek vagyunk emberi szóval meggyőzni. ez vezérel bennünket a jövőben is.

ebben a politikában és az ilyen módszerekben van pártunk ereje. amit annakidején megfogadtunk, azt ma az ország egész népe a gyakorlatban tapasztalja: mindig csak olyan határozatokat hozunk, amelyek kizárólag a párt tagjaira és a kommunista ifjusági szövetségre kötelezőek. ha a párt vezető testületeiben az ország alapvető, fő kérdéseiről tárgyalunk, vagy bármilyen más témát megvitatunk, mindig figyelembe vesszük és tiszteletben tartjuk az állami szervek, valamennyi társadalmi szerv és mozgalom önállóságát, felelősségét. eddig is erre törekedtünk és erre törekszünk a továbbiakban is.

/folyt.köv./

- 33 -

17.45/um

1830

19.
E

bkk 3. /kádár jános....11.folt./um

társadalmunk politikai rendszerének fontos eleme az állam, amellyel a marxista-leninista elmélet tudományos alapossággal sokat foglalkozott, megállapította, hogy az állam az osztálytársadalmak szülötte, amely meghatározott körülmények között majd el fog halni, de a történelmi fejlődés jelen szakaszában is szükséges pontosan meghatározni az állam szerepét, a szocialista rendszerben az állam funkciója és tevékenysége megváltozik, Magyarországon, a szocialista fejlődés jelenlegi szakaszában nincsenek antagonisztikus, kibékíthetetlen osztályellentétek, nincsenek kizsákmányoló osztályok, az állam elnyomó funkciója - belpolitikai értelemben - elhalványult, s már-már eltűnőben van, növekszik viszont - és véleményünk szerint a szocialista építés egész szakaszában növekedni és erősödni fog - az állam szervező funkciója a gazdasági és kulturális építés legfontosabb területein, mi így fogjuk fel az állam szerepét, amely egyben országunk szabadságát, szuverenitását, nemzeti függetlenségünket is védelmezi, amire a jelenlegi világhelyzetben szükség van.

politikai rendszerünkben a tömegszervezetek, a tömegmozgalmak nélkülözhetetlenek, munkájukban a párt tagjai minden szinten részt vesznek, ezek a szervezetek önállóak és rendeltetésüknek megfelelően működnek, így például a szakszervezetek - amint ezt tegnapi felszólalásában herczeg elvtárs nagyon helyesen megemlítette - önállóan dolgoznak, végzik a maguk - a mi viszonyaink között többirányú - feladatait, fundamentális támaszai a nép hatalmának és segítik az anyagi javak létrehozását, másfelől védik, képviselik tagságuk mindennapi érdekeit, ez nem üres szó, hanem valódi igény és szükséglet.

irányítási rendszerünk a gazdasági életben - de nemcsak ott - decentralizált, nagy önállóságot biztosít az egyes gazdasági szerveknek, üzemeknek és vállalatoknak, ez nemcsak az állami, gazdasági vezetők önállóságát és felelősségét fokozza, hanem az ott dolgozó pártszervezetekét, szakszervezetekét, kiszervezetekét is, hiszen egy jóra való igazgató mellett, aki elsősorban a termelékenység fokozását, a vállalat nyereségét tartja szem előtt, kellenek olyan intézmények, amelyek révén ellenőrizhető a politika helyessége, és lehetővé válik a dolgozók elemi, napi érdekeinek védelme és képviselete, így működik politikai rendszerünk és ugyan-ezen az úton akarunk tovább haladni.

/folyt.köv./

- 34 -

17.50/um

18.55

19.

bkk 3. /kádár jános....12.folyt./um

vannak-e hibák politikai intézményeink működésében? úgy gondolom, vannak, ezt a pártkongresszus is megállapította, ez alól a párt, a szakszervezet, az ifjúsági szövetség sem kivétel, miféle hibák ezek? a gyakorlat hibái, a határozatok végrehajtásának gyengeségei, de akadnak másfajta hibák is, a pártszervezetek, a tömegszervezetek és a tömegmozgalmak munkájában konszolidált helyzetből fakadó betegeket is fölfedezhetjük, elfeledkeztünk bizonyos tanulmányokról és egy kicsit tulszerveztük saját magunkat és társadalmunkat is, egy ülésre - legyen az párt-, szakszervezeti vagy kiszülés - szinte már csak tudományos felkészüléssel lehet elmenni, annyi papírt és statisztikai adatot kell elolvasni, hogy szédül tőle az ember, mindig eszembe jut, hogy milyen nehéz helyzetben lehet egy fiatal magyar állampolgár, például egy leány, aki párttag, szakszervezeti tag, kisz-tag, s talán még anépfrentban is aktív, vajon hányszor magarázzák meg neki és sajnos ugyanazokkal a szavakkal, hogy mi a helyzet és mi a tennivaló?

neheztető tényező a helyenként növekvő bürokrácia is, ez úgy látszik, nemcsak a kapitalista rendszer sajátossága, hanem sajnos, valamelyest kitermelődik a szocialista rendszerben is, olyan ez, mint amikor az eleven vízfolyás nyomán lerakódások, vízkövek képződnek, tehát tartsuk mindig kéznél a drótkefét, és távolítsuk el ezeket a lerakódásokat.

külön szeretnék szólni a nemzeti egységről, a hazafias népfrent néhány kérdéséről, mi azt valljuk, hogy megszületett, növekszik és erősödik népünk szocialista nemzeti egysége, ez osztályok szövetsége, hiszen társadalmunkban vannak még - bár nem ellentétes érdekű - osztályok, rétegek, vannak párttagok és pártunkon kívüliek, különböző világnézetű, nemzetiségű emberek, akiknek összefogása a népfrent mozgalom keretében a nemzeti egység fontos eleme, és ez jó dolog.

/folyt.köv./

- 35 -

18.30/um

18.55

19.

bkk 3. /kádár jános....13.folyt./um

a nemzeti egységről szólva gyakran említjük a szocialista jelzõt. ez helyes, mert ezzel meghatározzuk a nemzeti egység célját, történelmileg új vonásait, mert milyen tartós nemzeti egység lehetett, mondjuk, egy kizsákmányoló tőkések és a kizsákmányolt proletár, a nagybirtokos és a jobbágy között? most a nemzeti összefogásnak új és szilárd alapjai vannak, az új, szocialista rendszerben mindnyájan közelebb kerülünk egymáshoz. mi ezt a folyamatot a szocialista nemzeti összefogást, a szocialista demokráciát erősíteni, fejleszteni akarjuk, a szocialista rendszer nem egy véglegesen befejezett épület, nem egy kifaragott kőszobor, amely így marad az idők végezetéig. a szocialista társadalmi rendszer élõ társadalom, amelynek szünet nélkül fejlõdnie kell. belpolitikai fejlõdésünk fő iránya a szocialista demokrácia további kibontakoztatása, másképp kifejezve, szövetségi politikánk folytatása. ez a számunkra oly fontos szocialista nemzeti egység, a párt és a tömegek összeforrottsága nem egy pillanat alatt született meg, ezért óvnunk, erősíteniünk kell.

ahogyan biró plébánus ur is említette, a minap emlékezünk meg az állam és az egyház viszonyát 30 éve rendezõ nagy jelentõségû megállapodásról. ez idõ alatt kialakult az állam és az egyház rendezett viszonya, amely rendszerünk nagy történelmi vívmánya. az, hogy az egyház az új társadalom viszonyai között is megtalálja a maga helyét, egyrészt népünk érdeke, államérdek, de érdeke az egyháznak is. emellett külön is érdeke a hívõ embernek, nincs és nem is lehetséges olyan statisztika, amely kimutatná, hogy hány hívõ és nem hívõ van nálunk, ez magánügy. de tény, hogy jelentõs számban vannak hívõk Magyarországon. engem különösképpen nem zavar, hogy valaki vasárnap az öregfiúk csapatában futballozik, vagy misére megy. sokkal fontosabb, hogy eljutottunk odáig: a vallásos emberek meggyõzõdéssel szolgálhatják a haladás, a szocializmus ügyét, miközben hitükhöz is hûek maradnak. nem kell, hogy emiatt lelkiismereti válságba kerüljenek. ezt az eredményt nagyra értékeljük, és ha lehet, tovább erősítjük. vallása, hite miatt senkit sem érhet semmiféle társadalmi hátrány. hazánkban teljes a lelkiismereti szabadság, mindenki maga dönti el világnézeti hovatartozását. nálunk teljes mértékben érvényesül az állampolgári egyenlõség pártállásra, világnézetre, nemzetiségi hovatartozásra való tekintet nélkül. a közfunkciók is nyitva állnak mindenki elõtt. e tekintetben elég körülnézni e teremben.

/folyt.köv./

- 36 -

18.40/um

1400

19.20

bkk. 2. / az országgyűlés... 11. folyt./rj

Lázár György vitaösszefoglalója

Lázár György előljáróban - a kormány és a maga nevében - minden felszólaló képviselőnek megköszönte a minisztertanács előterjesztett munkaprogramjához adott egyetértését, a munka jobbitását szolgáló javaslatait, indítványait és a végrehajtáshoz ígért segítséget. számunkra - hangsúlyozta - külön is fontos és megtisztelő a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának programunkhoz biztosított, nélkülözhetetlen támogatása, amit Kádár János elvtárs tolmácsolt. azon leszünk, hogy munkánkkal megfeleljünk annak a várakozásnak és bizalomnak, amely a képviselői felszólalásokban kifejezésre jutott.

- a másfél napos vita, amelyben társadalmunk minden osztályának és rétegének képviselője szólt - mondta Lázár György - méltó folytatása volt annak a nagyjelentőségű politikai eseménysorozatnak, amely márciusban, pártunk XII. kongresszusával kezdődött. a vita egyben fontos hozzájárulást jelentett a végrehajtás megszervezéséhez is, hiszen elsősorban arról volt szó: mit és hogyan kell tenni annak érdekében, hogy közös és nagy nemzeti programunk, a fejlett szocialista társadalom építése sikeresen folytatódjék, abban a szellemben és annak a politikának a jegyében, amelyet a XII. kongresszus határozott meg.

a minisztertanács elnöke a vitában visszatérő - mint mondta: valójában nem új, mégis fontos - gondolatként emelte ki az egyetértés megerősítését politikánkkal, az elkötelezettséget a szocializmus, a béke és a haladás ügye mellett, s a vélemények őszinte és nyílt megfogalmazását. rámutatott arra a kritikus igényességre, ami a felszólalók többségét jellemezte, majd arról szólt, hogy elsősorban az ország, a nagyobb közösség ügye kapott hangot. az is kifejezésre jutott, hogy nemcsak kívülről várják a megoldást, hanem azt keresik, mit tehetnek a közvetlen érdekeltek, legyen szó akár termelési, városfejlesztési vagy bármely más feladatról. a gondok kapcsán, a megoldás keresésében is a saját erőnk és lehetőségeink tudatára alapozott, és a szocialista közösség erejéből is táplálkozó optimizmus volt érezhető.

/folyt.köv./

-37-

bkk. 2. / az országgyűlés... 12. folyt./rj

a vita alapján Lázár György minden lényegbevágó kérdésben egyetértését fejezte ki a felszólalókkal, majd a vitában érintett főbb témaköröket taglalta. helyzetünk értékelésével kapcsolatban - nevezetesen, hogy az eredmények vagy a gondok vannak-e tulsúlyban - azokkal a képviselőkkel egyező véleményét fejtette ki, akik úgy fogalmaztak: történelmi távlatban nézve vitathatatlannul az eredmények tulsulya jellemző. ez - tette hozzá - még az utóbbi, egyébként joggal nehéznek minősített évekre is igaz. ebben az időszakban is volt fejlődés, s az adott helyzetben is sikerült megőrizni elért vívmányainkat. ezt sok, nálunk fejlettebb ország sem volt képes így biztosítani. országunkban kétségtelenül létbiztonság van. nem szabad erről megfeledkezni, még akkor sem, ha most elsősorban a gondok, a feladatok foglalkoztatnak bennünket.

rámutatott: a mi viszonyaink között az elmúlt évtizedekben megszoktuk a gyors növekedési ütemet. ebből a nézőpontból valóban szerény növekedés a 3 százalékos évi átlag, de ez a növekedési ütem nem szűgyellni való, hiszen a világ gazdaság sok országában lehetne komoly rangja. ugyanakkor ezt a lassabb növekedést nem valamiféle „kiváráás”, hanem a cselekvés olyan időszakára tervezük, amikor az eddigieknél nem kevesebb, hanem több tudást és erőfeszítést igénylő, minőségi változtatásokat kell végrehajtanunk.

nyomatékkal szólt Lázár György arról, hogy a mennyiség helyett a minőség került az első helyre. statisztikai adatokkal támasztotta alá ennek fontosságát, s mint mondotta: a világpiacra kemény és objektív eszközökkel méretek meg az áru.

- a program reális - huzta alá Lázár György-, mert az, hogy gazdaságunk alapjai szilárdak, nem jelszó, hanem ellenőrizhető valóság. ami pedig a tartalékainkat illeti: a legnagyobb tartalékunk az emberi képességekben van. igazi kincsünk - amivel hiányzó természeti adottságainkat is pótolni tudjuk - a tudás, népünk tehetsége és emberi képességeink. meggyőződésem: megvan a kellő akarat ahhoz, hogy ezt a kiapadhatatlan erőforrást jobban használjuk ki. ugyanakkor vannak anyagi tartalékaink is. például a munkaidőalap-vesztések nagyjából most is olyan százalékos arányúak, mint tíz évvel ezelőtt, de a mai munkaóra kétszer annyit ér, mint a korábbi, a veszteségek csökkentése tehát kétszeres eredményt ígér. anyagi tartalékokat szabadithatunk fel akkor is, ha kevésbé drágán építkezünk, ha szériában gyártunk olyan tippsterveket, amelyek - iskolák, lakások, közintézmények építésénél - a mai megoldásoknál olcsóbbak, gyorsabban kivitelezhetők, ám ugyanakkor ésszerűek, esztétikusak, megfelelnek alapvető funkciójuknak.

/folyt.köv./

19.05/rj

bkk. -. / az országgyűlés... 13. folyt./rj

a kormányprogram végrehajtásának legfőbb feltételei között a minisztertanács elnöke először annak a politikai egységnek a fenntartását és erősítését említette, amely a legfontosabb támogatója a szocialista társadalom ügyének. szólt a szocialista demokráciáról, arról, hogy még nyitottabbra tárjuk a kapukat a tehetséges, dolgozni és alkotni akaró és tudó emberek, a fiatalok előtt. további feltétel: az igényesség, a társadalmi önkontroll és az, hogy kevésbé legyünk szemérmesek a rosszul dolgozókkal szemben. nagyon fontos a tudás, a műveltség gyarapítása, s számos, a világban is tekintélyt szerzett tudományos eredményünk hasznosítása a gyakorlatban. az, hogy minden gazdálkodó egység, sőt minden család rendelkezék reális, s a közös célok megvalósítására irányuló tervekkel.

a kormányrészéről nem ígérhetem - mondta Lázár György - hogy mindig és minden kérdésben azonnal és tévedhetetlenül megtaláljuk a legjobb megoldást, de azt ígérem, hogy figyelmet fordítunk minden észrevételre és tanulunk a gyakorlat kritikájából.

- a feladatot, amely előttünk áll - hangsúlyozta - bonyolult, de vonzó és szép, mert megoldása népünk javát szolgálja, nem a megszóktat, hanem az újat jelenti, újat teremteni pedig igazi alkotó munka.

befejezésül kérte, hogy a munkaprogram vitájában elhangzott azon javaslatokra, amelyek közvetlenül a VI. ötéves tervet érintik az év végén, az új ötéves terv előterjesztésekor térhessen vissza a kormányzat. a többi fontos témát, javaslatot és észrevételt a kormány - a kialakult gyakorlatnak megfelelően - feldolgozza, és erről a képviselőket tájékoztatni fogja. végül ismételten kérte a minisztertanács elnöke az országgyűlést, hogy a kormány munkaprogramját és a vitaösszefoglaló választ fogadja el.

x x x
/folyt.köv./

parlament

bkk. 2. / az országgyűlés... 14. folyt./rj

javítások a bkk. 2. /az országgyűlés.../ hírünkhöz:

a 7. folyt. 3. bek. utolsó sorában a szöveg helyesen:

...rendezését, felemelését tervezik-e a vi. ötéves...

a 12. folyt. 2. bek. 4. sorában a szöveg helyesen:

...való, hiszen a világ sok országában...

/mt1/

19.15 rj

IPK

-40-

parlament

bkk 3. /kádár jános ...14.folyt./um

a párttagok mellett jelentős számú pártonkívüli képviselő ül itt. képviselve vannak a dolgozó osztályok és rétegek: munkások, parasztok, értelmiségiek, alkalmazottak, nők, a legkülönbözőbb korosztályok valamint az egyházak, a nemzetiségek. országgyűlésünk, legfőbb törvényhozó szervünk hiven tükrözi szövetségi politikánkat, szocialista nemzeti egységünket, összefogásunkat.

nyugaton azzal gyanúsítanak minket, hogy a másként gondolkozók, a belső ellenzék nem nagy csapatával egymond szerződést kötöttünk, bizonyos „tabukat”, kikötve, például azt, hogy nem szabad támadni a párt vezető szerepét, a szocialista rendszer alapjait, szövetségi rendszerünket. persze, ilyenfajta szerződések vagy tárgyalások nem voltak, de ugy látszik tényleg van egyfajta hallgatóságos egyetértés a másként gondolkodók nem különösen nagy számú táborával amit talán úgy lehet a legérthetőbben kifejezni, hogy jobb a békeség.

időszakonként - jelenleg a nemzetközi helyzet kapcsán - azt mondják, hogy a magyar politika most „keményedni”, fog. erre csak azt válaszolhatjuk, amit már a pártkongresszus is hangsúlyozott, hogy magyarországon a nagy osztályharcok időszaka befejeződött. magyarország dolgozó osztályai legyőzték és megsemmisítették a volt kizsákmányoló osztályok hatalmát. nekünk osztályharcot ebben az értelemben már nem kell folytatnunk. de még ennek a harcnak a menetében is az volt a munkásosztály és forradalmi élcsapatának az elve, hogy ne törekedjünk a helyzet élezésére. a harcot akkor éleztük, amikor minket erre rákényszerítettek. most erre semmiféle jelentős társadalmi tényező sem készítet bennünket, politikánkat sem kell „keményítenünk”, a pártnak nincs is ilyen szándéka. de figyelniünk kell bizonyos dolgokra, például a nemzetközi helyzet éleződésére. ilyenkor a világ minden államában arra intik az állampolgárokat, hogy kicsit szorosabbra zárják soraikat.

/folyt.köv./

19.33/um

IPK 215

- 41 -

bkk 3. /kádár jános....15.folyt./um

igy tehát nekünk semmiféle belpolitikai okunk és szándékunk sincs a dögök élezésére és bizunk abban, hogy erre nem is kerül sor. de azt is meg szeretném mondani, hogy aki az alapvető vívmányainkat támadja, annak csak egy régi magyar mondás szerint válaszolhatunk: amilyen az adjon isten, olyan lesz a fogadj isten. mi tehát nem keressük az összeütközést, de szükség esetén nem is térünk ki előle, mert vívmányainkat, amelyekért az egész nép megszenvedett és megdolgozott, senkinek a világon nem engedjük bántani. és amikor azt mondjuk, hogy mi a szocialista demokrácia utját járjuk, akkor a magunk, pártunk, munkásosztályunk, népünk utjára-feladataira gondolunk. kívülről senki ne próbálja továbbfejlesztetni szocialista demokráciánkat.

már jónéhány éve a gazdasági építés új szakaszában járunk. a szocialista fejlődés jelenlegi szintjén megszűntek az extenzív fejlődés lehetőségei, a továbbiakban már csak intenzív fejlődésre van mód. ennek rendeljük alá a növekedési ütemet is. korábban gyakran büszkélkedtünk azzal, milyen gyors ütemben fejlődött szocialista gazdaságunk. tény, hogy a kezdeti szakaszban mindig könnyebb egy kicsit gyorsabban haladni, mint később, egy bizonyos szint elérése után. gondoljunk csak az élsportolókra: a futónak, aki a 100 métert 11 másodpercen belül futja, minden további tizedmásodpercért nagyon meg kell küzdenie. így van ez a gazdasági munkában is. ma már a nyereséget újabb egy-egy százalékkal növelni már nehezebb, mint valamikor 10 százalékkal. a világgazdaságban is új helyzet állt elő. bekövetkezett az 1973-74 évi órási árrobbanás, amely minket hátrányosan érint. de érezhető általános problémák is, ilyenek a különféle pénzügyi nehézségek, diszkriminációk, a kapitalista világ recessziója.

nemzeti jövedelmünket 50 százalékban a nemzetközi árucseréforgalom révén hozzuk létre. a világgazdasági körülményeket megváltoztatni nem tudjuk. olyan feltételek között kell élnünk, dolgoznunk, előrehaladnunk és boldogulnunk, amilyenek a mai helyzetből adódnak.

/folyt.köv./

- 42 -

19.38/um

19.38 21.2

bkk 3. /kádár jános....16.folyt./um

az elmúlt másfél évben a korábbinál szigorubb feltételek között kellett gazdálkodnunk. ennek bizonyos eredményei már mutatkoznak. a fő célunk a népgazdaság, s főként a nemzetközi fizetési mérleg egyensúlyi helyzetének javítása volt. kemény munkát végeztünk és a legkényesebb, legfontosabb területen, az ország fizetési mérlegében sikerült bizonyos javulást elérnünk. tőkés külkereskedelmi forgalmunk idén eddig csaknem egyensúlyban van, exportunk több mint kilencven százalékban fedezte az importot. ez jelentős előrelépés a korábbi évekhez képest, ezt a munkát folytatnunk kell.

a javulás lényeges jelei, tendenciái mutatkoznak a népgazdaság többi, nem kevésbé fontos egyensúlyi kérdésében is. az ipar, a mezőgazdaság, a közlekedés dolgozói a terv szerint végezték munkájukat. üzemünk kisebb létszámmal - mintegy százezerrel kevesebb emberrel - oldották meg a feladataikat, a munkaerőhelyzet feszültsége tehát valamelyest csökkent. az energiafelhasználás is jobb volt az elmúlt másfél évben, mint annak előtte. korábban évente mintegy hat százalékkal növekedett az ország energiafogyasztása, másfél év óta viszont - részben az ütem csökkenése, részben a takarékosabb energiagazdálkodás miatt - az energiafelhasználás nem növekedett. a jövőben tovább kell takarékoskodnunk az energiával.

gazdasági helyzetünkről beszélve érdemes szóhozni azt is, hogyan tanácskozunk mi mostanában. a központi bizottság és végrehajtó szervei, a megyei pártbizottságok, a minisztertanács, a gazdasági bizottság olykor olyan üléseket tart, amelyekre ha fekete hajjal megy be az ember, akkor megöszülve jön ki, mert ott többnyire bajokról, nehézségekről, problémákról, az elmaradó üzemekről, ágazatokról tárgyalnak. bizonyos mértékig ugyanígy van ez nyilvános tanácskozásainkon is. a sajtó, a rádió, a televízió jó szándékuan még hozzá is tesz sok más bajt és problémát.

/folyt.köv./

- 43 -

19.40/um

19.40 21.2

v

bkk 3. /kádár jános....17.folyt./um

tudjuk, hogy üzemek fejlődése egyenetlen; vannak kiválóak, élenjárók, mások megütik a mércét, eleget tesznek a kötelezettségeknek és vannak gyengék is. a közvéleményt általában a problematikus vállalatok foglalkoztatják, de nekünk szólnunk kell azokról is, amelyek kiemelkednek, hatékonyan dolgoznak, a helyes irányban haladnak, s jó eredményeket érnek el. ilyen a magyar vagon- és gépgyár, a csepel autó, az ikarus, az alumíniumipari tröszt és annak több gyára - amelyek közül tegnap itt veszprémi üzembről is hallottunk -, továbbá a chinoin, a kőbányai gyógyszergyár, a medicor, a borsodi vegyi kombinát, a tiszai vegyi kombinát. említésre méltó a péti nitrogén művek műtrágya termelése és az egyesült izzó kiváló minőségű áru. ezek az üzemek jól példázzák, hogy megfelelő hozzáállással nagy eredmények érhetők el. azt kívánjuk, hogy folytassák ezt a munkát, a többiek pedig kövessék őket.

ilyen üzemek természetesen más ágazatokban is adódnak. ezek a példák is azt mutatják, hogy nem kevés az, amit már elértünk. az ország lélekszámát figyelembe véve az autóbusszgyártásban ma magyarország az első a világon, a termelés nyolcvan százaléka export, a világ autóbusszexportjának egyötödét hazánk adja. az izzólámpagyártásban az egy főre számított termelést tekintve ugyancsak elsők vagyunk, s a termékünk 85 százalékat exportáljuk. svájc után a második helyen állunk a nemzetközi gyógyszerexportban. az egy főre számított bauxit-tímföld termelésben a világ hatodik-hetedik helyét foglaljuk el. a műanyag-, a műtrágya-, a kénsav-, a cement- és az acélgártás terén az első husz ország között vagyunk.

mezőgazdaságunkról szólva még inkább óvakodok az egyes gazdaságok megnevezésétől, mert nem lehetne felsorolni azokat az üzemeket, amelyekben a sok becsületes törekvés nyomán már szép eredmények születtek. csak a nagyságrend miatt említem bábolnát, a nádudvari vörös csillag termelőszövetkezetet. a magyar mezőgazdaság dolgozóit, a földek művelőit és mindazokat, akik részesei az eredményeknek - a tudományos kutatók, technikusok és a magyar munkások - rövid történelmi időszak alatt elérték, hogy magyarország ma lényegesen kisebb földterületen kétszer annyi szemesterményt állít elő, mint a háboru előtti utolsó békeévben. az egy főre jutó szemestermény termelésben pedig - több éves átlago nézve - túlhaladta az egy fő-egy tonna arányt. ezt sok ország még csak a célkitűzéseit között tartja számon.

/folyt.köv./

20.05/um

- 44 -

2015

bkk 3. / kádár jános... 18. folyt./rj

a buza és a kukorica egy hektárra számított átlagtermelésében a világ első öt országa között van a magyar mezőgazdaság. az egy főre jutó hustermelésben Európában a második-harmadik helyet foglaljuk el. és lehetne még tovább sorolni a mezőgazdaság szép eredményeit. mindez a szocialista gazdálkodás, szocialista forradalmunk számottevő eredménye. ezeket a sikereket a szocialista nagyüzemek, az állami gazdaságok, a termelőszövetkezetek és a háztáji gazdaságok érték el, s hozzájárultak a maguk módján ezekhez még a kisegítő gazdaságok, sőt a kertbarátok is. feladatunk, hogy még ezeket az eredményeket is tulszárnyaljuk. ennek érdekében a jövőben is minden lehetséges támogatást megadunk, mind a szocialista nagyüzemek, mind a háztáji és kisegítő gazdaságok munkájához, mert mindezekre szükség van.

az utóbbi években a közlekedésben is jelentős eredményeket értünk el. a teljesség igénye nélkül: nagymértékben korszerűsítettük a vasutat, dízel és elektromos mozdonyok váltották fel a gőzösöket, javultak a pályatestek és kicserélődött a vagonpark egy része. ez az ágazat megfelelően elégíti ki a népgazdaság szükségleteit, ami azért is fontos, mivel magyarország jelentős tranzit, ut, nagy nemzetközi forgalmat bonyolít le. ugyancsak számottevőek az eredmények a személyszállításban. nem egy nyugati ország várospolitikusát hallottam némi irigységgel beszélni fővárosunk és általában országunk tömegközlekedéséről. az előrelépés valóban jelentős, s nemcsak a metróról van szó, hanem a vasutáról és az autóbussz-közlekedésről is. nem hiszem, hogy sok olyan ország lenne, ahol, mint nálunk, ugyyszólván minden lakott területet el lehet érni autóbusszal. a közlekedés dolgozóitól - az eddigiekhez hasonlóan - az áru- és személyszállítási feladatok megoldását bizalommal várjuk a jövőben is.

előreléptünk az életszínvonal terén is. 1979-ben és 1980-ban becsületesen, nyíltan megmondtuk, hogy ebben a szakaszban csak az életszínvonal elért szintjének védelmét ígérhetjük, s ehhez is komoly erőfeszítések kellenek. amit ígértünk, azt megtartottuk. az elmúlt több mint másfél évben megőriztük a reáljövedelem szintjét, s lehetőségeinknek megfelelően emeltük az alacsony nyugdíjakat, javítottuk a három- és többgyermekes családok, valamint a segélyezésre szorulókat helyzetét.

/folyt.köv./

20.15 rj

-45-

2015

bkk. 3. /kádár jános... 19. folyt./rj

több évet, nagyobb szakaszt áttekintve megállapíthatjuk: növekedett a kereset, a jövedelem, a fogyasztás, fejlődött és megfelelő színvonalu volt az ellátás. tartós gazdaságpolitikai elhatározásunk, hogy olyan béremeléseket, juttatásokat a jövőben sem szavazunk meg, amelyek fedezetül nem tudjuk biztosítani a megfelelő árualapot! ami fizetés és jövedelem formájában a lakossághoz jut, annak árufedezetét is meg kell termelnünk.

gyarapodik tehát az ország. vonatkozik ez a családirházak az öröklakások, a magángépkocsik, a háztartási gépek számának növekedésére, s fölösleges is lenne tovább sorolni a bizonyító tetteket. ha visszaemlékezünk rá, annak idején, körülbelül negyedszázada azt mondtuk: elvünk az, hogy a szocialista építésnek együtt kell járnia a dolgozók életszínvonalának rendszeres emelésével.

becsülettel eleget tettünk tehát a rendszeres emelésre vállalt erkölcsi kötelezettségünknek. az emberek ma másképpen élnek, mint 10-20 évvel ezelőtt. sajnos ennek a változásnak kedvezőtlen hatása is volt: erősödött az egyénieskedés, az önzés, a szerzési vágy. ezek valóban gondok, de az életszínvonal emelkedése nyomán ezeket a problémákat vállaljuk, mert biztosak vagyunk abban, hogy leküzdjük azokat.

fontos, hogy népünk érezze: alkotás, munka nélkül nincs életszínvonal-emelkedés! de ennek a fordítottja is igaz, hiszen, ha jól halad az ország építése, akkor az életszínvonal is emelkedni fog. ez lényeges része gazdaság- és szociálpolitikánknak. eddigi eredményeink is szocialista rendszerünknek, céltudatos politikánknak és mindenekelőtt munkásosztályunk, parasztságunk, értelmiségünk, egész népünk odaadó munkájának köszönhetők.

jelenleg a gazdasági építés olyan szakaszában vagyunk, hogy csak alacsonyabb termelési ütemet tudunk diktálni. a vi. ötéves tervidőszakban a nemzeti jövedelem évi 3 százalékos növelése látszik reálisnak. ezzel a népgazdaság egyensúlyi helyzetének további javítását akarjuk elérni, amibe beletartozik a nemzetközi fizetési mérleg javítása, a vásárlóerő és a fogyasztói árualap egyensúlya és sok más tényező. ezek a népgazdaság alapvető kérdései, amelyek a családok életkörülményeit is meghatározzák.

/folyt. köv./
20.20 rj

2020

bkk 3. /kádár jános ...20.folyt./um

a hatékony, nyereséges termelés biztosításában nagy szerepet játszanak a kormány által meghatározott gazdasági szabályozók, valamint a termelői és fogyasztói árak. a termelői árakat úgy kell szabályozni, hogy azok ne szakadjanak el a világpiaci ártól. fogyasztói árakat pedig úgy megállapítani, hogy azok is tükrözzék az önköltséget. mindemellett a kormánynak bizonyos folyamatokat, köztük az életszínvonalat befolyásoló urakat nagyon pontosan kell szabályoznia, hogy a fejlődésünkkel, lehetőségeinkkel összhangban tervezett életszínvonal-emelést megvalósíthassuk.

úgy is, mint xiii. kerületi képviselő, egy kérelemmel fordulok a minisztertanácshoz. javaslom, hogy bizonyos területeken vizsgálják meg az árképzést. akadnak ugyanis olyan ipari ágazatok, ahol szinte kizárólag csak hazai nyersanyagokkal dolgoznak. mégis, amikor árképzésről van szó, mintha rendkívül meg lennének olajozva a számológépek kerekerei, s mintha a számítógépek is több áramot kapnának, akkora summa jön ki az önköltségre. magyarázatként azt mondják, hogy magas a világpiaci ár, de valójában nagyon kevés közülük van az importanyagokhoz. esetenként a nyereség kiszámítása megalapozatlan, amit nem szabad hagyni! az önköltséget az ipari vállalatoknak nem egyszerűen kiszámítaniok, hanem - ahol lehet - csökkenteniük kell. a haszonkulcsot sem lehet felelőtlenül megállapítani. reális számítás és szolid haszonkulcs alapján kell dolgozni a vállalatoknak.

egyetértek lázár elvtárssal, és a többi felszólalóval, akik aláhúzták: a bátor és a kezdeményező embereket, kollektívákat a kormányzatnak teljes erővel és minden fenntartás nélkül kell támogatnia.

eredményeink nemzetközileg is elismertek. még a nyugati kommentárok is azt mondják, milyen bátor ez a magyar kormányzat, amikor hozzá mer nyulni a kényes gazdasági kérdésekhez is. aztán hozzátesszik, hogy kapitalista módszereket alkalmazunk - ők így „dicsérnek”, minket - pedig mi csak azt mondjuk, hogy nyereségesen kell termelni, vigyázva a minőségre is. rendszerünk szocialista és a módszereink is azok. a döntő, hogy nálunk a termelőeszközök köztulajdonban vannak, s amit megtermelünk, az is a népé. hazánkban nincs kizsákmányoló osztály és nemzetközi monopóliumok sem zsákmányolják ki a munkást, a népet.

/folyt. köv./

20.25/um

2020

parlament

bkk 3. /kádár jános... 21. folyt./um

szocialista a mi rendszerünk abban az értelemben is, hogy nálunk minden gazdasági egység szocialista tervgazdálkodást folytat. amikor több mint tíz évvel ezelőtt bevezettük a gazdaságirányítás új rendszerét, egyesek csak azt hársogták, hogy nincs a vállalatokra felbontott kötelező terv. ez igaz, és valóban nagy a vállalatok önállósága. az összes beruházásnak a fele a központi, állami szervezetben, a másik fele pedig a vállalatoknál dől el. ez már nagyfokú önállóság, de a vállalatok ezzel együtt is kötelezve vannak arra, hogy elkészítsék a saját tervüket. a vállalatok tervgazdálkodása is része az országos, népgazdasági méretű szocialista tervgazdálkodásnak.

a szocialista rendszerben ezekkel a módszerekkel értük el eredményeinket. behoztuk az ország százados elmaradottságát, s Magyarország már az iparilag közepesen fejlett országok közé tartozik. célunk az, amit a pártkongresszus is kimondott, hogy az iparilag fejlett országok közé küzdjük fel magunkat. ez a belátható jövőben elérhető.

ha a szocialista társadalomban - amely hosszú történelmi korszak és átmeneti szakasz az emberiség fejlődésében - árutermelés van, akkor piac is van, a piaci törvények hatnak és léteznek árak is. ez nem kapitalista vagy szocialista módszerek kérdése: a szocializmusban is nyereségesen kell termelni. ha a tőkésnél kegyetlen szabály, hogy a kezükben levő termelőeszköz és a rendelkezésükre álló munkaerő a maximumot adja számukra, akkor miért nem lehet a szocializmus viszonyai között kimondani, hogy a vállalatvezetés rendelkezésére álló termelőeszköznek és munkaerőnek a legtöbbet kell hoznia a szocializmus, a nép javára? ha ezt kimondjuk és megköveteljük, attól még nem hatalmasodik el rajtunk a kapitalista szemlélet.

s vajon a minőség, a márka jó híre csak a kapitalistának fontos? szocialista viszonyok között a rossz lehet jó? ezt mi nem tűrhetjük, van még behoznivalónk, ez számunkra politikai, erkölcsi, és gazdasági kérdés.

/folyt.köv./

- 48 -

20.50/um

21⁰⁰

parlament

bkk. 3. /kádár jános... 22. folyt./rj

eszembe jut erről, hogy egy meglehetősen ismert vezető nyugateurópai nagytőkések szakembereinkkel tárgyalva meglepő kijelentést tett: „tönkre fogunk menni...” amikor megkérdezték, hogy miért, így válaszolt: mert a mi munkásunk azt akarja, hogy neki a legfejlettebb ipari ország legmagasabb bérét fizessük, de ő csak azt a munkatempót teljesítse, ami maguknál megszokott.

vagy eszébe jut az embernek az egykori disszidens álma, amely szerint tulajdonképpen az lenne jó, ha itthon dolgozna, fizetést azonban nyugaton kapna, s azt itthon költhetné el.

jó lenne, ha egy idő után senkinek sem lenne alapja az ilyen összevetésekre.

hogyan javítsunk a helyzeten? talán nem árt, ha azt hangsúlyozzuk, hogy mi nem több fizikai erőfeszítést, nem vért és verejtéket követelünk a dolgozóktól. nem azt hajtogatjuk, hogy dolgozzatok többet - mert az emberek nagyrésze nélkül is tisztességgel és becsülettel dolgozik -, hanem azt, hogy jobban kell dolgozunk. a termelékenységet kell emelni, jobb üzemszervezésre és irányításra van szükség, a műszaki színvonalat kell fejleszteni, és természetesen jobban ki kell használnunk a munkaidőalapot is.

ezek a mi fő eszközeink.

előrehaladásunkban építünk a szellemi erőket, értelmiségünk nélkülözhetetlen közreműködésére és egész társadalmunk alkotó erejére. csatlakozom ahhoz, ami itt tegnap elhangzott, hogy társadalmunk nagyon sokat fejlődött, és magasfokú érettségről tett tanúságot a közelmúlt évek politikai és gazdasági feladatainak megoldásában. nélkül nem is tudtunk volna megbirkózni megnövekedett feladatainkkal. helyeslem, hogy a jövőben is a nemzeti jövedelem három százalékát fordítjuk a kutatásra és a fejlesztésre. számítunk a műszaki és a humán értelmiség munkájára a közoktatás dolgozóira, a pedagógusokra, akik sokat tesznek azért, hogy világnézetileg egészséges, szocialista gondolkodású, és a szocialista erkölcs szellemében nevelt ifjúsága legyen a magyar népnek.

/folyt.köv./

20.45 rj

-49-

21⁰⁵

parlament

bkk. 3. / kádár jános... 23. folyt./rj

a közvélemény formálásában fontos szerepük van az íróknak, a művészeknek, a kiadóknak, a sajtó, a rádió és a televízió dolgozóinak is. nem akarok belemerülni egy ilyen kényes terület problematikájába, de azt hiszem, hogy az irodalom, a művészetek is a dialektika, az élet törvényeinek megfelelően hullámvonalban fejlődnek. az előrehaladást olykor megtorpanások követik. ez a dolog természete. az irodalom, az egyes művészetek terén tapasztalható visszahuzódás, begubózás, sőt még pesszimista hangvétel is.

egyes fontos, s néha költséges művészeti ágakban bizonyos művészek azt mondják, hogy fő törekvésük az önmegvalósítás. ez néha több millió forintba is belekerül, de én nem is ezt akarom szóvátenni. inkább azt szeretném kérni a művésztől, az írótól, a közvéleményformálás valamennyi tényezőjétől, hogy törekedve önmaguk megvalósítására, mert másképpen alkotni nem is lehet, szolgálják népünk önmegvalósítását, mert népünk a kapitalista igától megszabadulva a szocialista rendszerben kibontakoztatta alkotóerőit és valóban megvalósítja önmagát.

a pesszimizmus sokszor hangulattól, s talán néha az életkortól is függ. de egy másfajta pesszimizmusról is szó van. az irodalomban, a művészetekben vannak nemzetközi irányzatok, amelyek hullámszerűen, váltogatják egymást. a nyugati világ igazi alkotói teljes joggal pesszimisták, ha saját kapitalista világuk jövőjére gondolnak. de divatból ezt nem kell átvenni, mert a szocialista és a kapitalista rendszer problémáit illetően két különböző dologról van szó. a szocializmus problémái - bár néha igen fájdalmasak - esetenként szülési fájdalmak, máskor gyermekbetegségek, vagy a fejlődés betegségei. a kapitalista társadalmi rendszer betegségei pedig egy előregedő - és mély meggyőződéseim szerint - pusztulásra ítélt társadalmi rend tünetei.

/folyt.köv./
20.55 rj

-50-

21/2

parlament

bkk. 3. / kádár jános... 24. folyt./rj

tehát azt kérném íróinktól, művészeinktől, hogy tükrözzék népünk valóságát. ezt szoktam kérni akkor is, amikor egy-egy külföldi diplomatával találkozom. ismerkedjen meg a magyar valóság tényeivel és erről adjon hiteles tájékoztatást kormányának. se rózsaszínűre, se feketére ne fesse magyarország képét, mert mind a kettő a valóság torzítása. az írók és a művészek is a valóságot adják vissza, mert ezzel segítik a legjobban törekvéseinket, népünk szocialista terveinek valóra váltását. viszonzásul pedig azt tudom ígérni, hogy irányítási gyakorlatunk változatlan marad, itt sincs szó a vonal semmiféle „keményedéséről”, a művelődés terü-

letén is megfelelő decentralizációt hajtottunk végre. a kormányzati szervek természetesen kötelességük és felelősségük szerint járnak el, amikor területük átfogó és fontos kérdéseivel foglalkoznak. ezek közé sorolom a nemzeti színház és az operaház kérdéseit is. mi nem írjuk elő sem az alkotói stílust, sem azt, hogy mit írjanak vagy milyen szobrot készítsenek. a művészeti feladatok végrehajtása a művészre marad. ez továbbra is így lesz, mert így helyes.

iránymutató elvünk a marxista-leninista tudomány. ez jó iránytű, ezért azt követjük. az elveket a valósággal egybevetjük, tehát reális célokat tűzünk ki, vagyis csak olyanokat, amelyek megvalósításához megvannak a feltételek.

politikánk iránya, jellege, a szövetségi politika, a párttagok és pártönkivüliek, a különböző világnézetű emberek összefogása bevált. a párt a nép nélkül nem létezhet, s a kormány-nak is szüksége van a tömegek támogatására. törekvéseinket, cselekedeteinket értik az emberek, s a helyes felvilágosító szó is formálja a közgondolkodást. az emberekben nagy a tettekes-ség, cselekedni akarnak szocialista céljainkért, ennek érdekében jó vezetést követelnek és főleg azt, hogy mondják meg nekik, mi a feladatuk.

/folyt.köv./

21.00 / rj

-51-

21/5

parlament

bkk. 3. / kádár jános... 25. folyt./rj

meggyőződésem, hogy céltudatos, állhatatos munkával tovább haladhatunk előre. ehhez egységre van szükség és a nemzet haladó, alkotó erőinek összefogására. így haladhat népünk továbbra is előre a szocialista társadalom építésének útján.

kormányunk, az állami és a gazdasági vezetők, a tanácsok és a közalkalmazottak lelkiismeretesen végzik a maguk munkáját és feladataik jó megoldására törekszenek. bízunk bennük, mert megérdemlik!

befejezésül még egyszer el szeretném mondani, hogy Lázár elvtárs programbeszédével egyetértek, a kormány munkaprogramját a központi bizottság és a magam nevében elfogadom, az országgyűlésnek elfogadásra ajánlom.

szeretném biztosítani a tisztelt országgyűlést és a kormányt, hogy ennek a kormányprogramnak a megvalósításáért a központi bizottság és a párt valamennyi szervezete becsülettel fog dolgozni!

á/folyt.köv./

21.05 rj

u20

-52-

parlament

bkk. 3. / kádár jános... 26. folyt./rj

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bkk. 3-as /kádár jános beszéde/ hirünkre az alábbi javításokat adjuk:

a 2. folyt. 2. bek. 4. sorában helyesen:
... a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnöksége elnökének...

a 2. folyt. 3. bek. utolsó sorában a szöveg helyesen:
... a békés tárgyalások útját járjuk a jövőben is.

a 3. folyt. 3. bek. első három sora helyesen:

támogatjuk a szovjetunióknak azt a rendkívül fontos döntését, - amelyet leonyid brezsnyev a schmidt kancellárral folytatott tárgyalások során ismertetett, hogy minden előfeltétel nélkül...

a 6. folyt. 3. bek. alulról számított 3. sorában a szöveg helyesen: ...emberi jogokat - mint például a létbiztonsághoz, a munkához ...

ugyanezen folyt. 2. bek. 3. sorában helyesen:
..függetlenségükért, egy új gazdasági világregnd kialakításáért.
bővülnek...

ugyanezen folyt. 4. bek. 5. sorától a szöveg helyesen:
..szükségességét, mi nem helyeseljük például, ha valaki valamely ország nevében egy másik országban akarja biztosítani az emberi jogokat. azt...

a 9. folyt. 1. bek. alulról számított 4. sorában a szöveg helyesen:
..hivatására való tekintet nélkül - az emberiség...

/folyt.köv./

22.05 rj

22 15

-53-

parlament

bkk. 3. / kádár jános... 25. folyt./rj

meggyőződése, hogy céltudatos, állhatatos munkával tovább haladhatunk előre. ehhez egységre van szükség és a nemzet haladó, alkotó erőinek összefogására. így haladhat népünk továbbra is előre a szocialista társadalom építésének útján.

kormányunk, az állami és a gazdasági vezetők, a tanácsok és a közalkalmazottak lelkiismeretesen végzik a maguk munkáját és feladataik jó megoldására törekszenek. bízunk bennük, mert megérdemlik!

befejezésül még egyszer el szeretném mondani, hogy Lázár elvtárs programbeszédével egyetértek, a kormány munkaprogramját a központi bizottság és a magam nevében elfogadom, az országgyűlésnek elfogadásra ajánlom.

szeretném biztosítani a tisztelt országgyűlést és a kormányt, hogy ennek a kormányprogramnak a megvalósításáért a központi bizottság és a párt valamennyi szervezete becsülettel fog dolgozni!

á/folyt.köv./

21.05 rj

u20

-52-

parlament

bkk. 3. / kádár jános... 26. folyt./rj

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bkk. 3-as /kádár jános beszéde/ hirünkre az alábbi javításokat adjuk:

a 2. folyt. 2. bek. 4. sorában helyesen:
... a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnöksége elnökének...

a 2. folyt. 3. bek. utolsó sorában a szöveg helyesen:
... a békés tárgyalások útját járjuk a jövőben is.

a 3. folyt. 3. bek. első három sora helyesen:

támogatjuk a szovjetunióknak azt a rendkívül fontos döntését, - amelyet Leonid Breznyev a Schmidt kancellárral folytatott tárgyalások során ismertetett, hogy minden előfeltétel nélkül...

a 6. folyt. 3. bek. alulról számított 3. sorában a szöveg helyesen: ...emberi jogokat - mint például a létbiztonsághoz, a munkához ...

ugyanezen folyt. 2. bek. 3. sorában helyesen:
..függetlenségükért, egy új gazdasági világrend kialakításáért.
bővülnek...

ugyanezen folyt. 4. bek. 5. sorától a szöveg helyesen:
..szükségességét. mi nem helyeseljük például, ha valaki valamely ország nevében egy másik országban akarja biztosítani az emberi jogokat. azt...

a 9. folyt. 1. bek. alulról számított 4. sorában a szöveg helyesen:
..hivatására való tekintet nélkül - az emberiség...

/folyt.köv./

22.05 rj

22.15

-53-

parlament

bkk. 3. / kádár... 27. folyt./rj

a 10. folyt. 3. bek. 5. sorában a szöveg helyesen:
..szövetségre kötelezőek, hiszen ez a párt ifjusági szervezete.

ha a...

a 12. folyt. 1. bek. 8. sorában a szöveg helyesen:
..helyzetből fakadó betegségeket is fölfedezhetünk. elfeledkez-

keztünk...

a 13. folyt. 1. bek. 8. sorában a szöveg helyesen:

..mi ezt a folyamatot, a szocialista...

ugyanezen folyt. 2. sorában a szöveg helyesen:

... az állam és a katolikus egyház ...

a 15. folyt. 2. bek. alulról számított 7. sorában a szöveg helyesen:

..ma a nyereséget ujjabb... /a már szó kimarad!/
-----

ugyanezen folyt. 3. bek. 1-2. sorában a szöveg helyesen:
exportunk értéke ma már eléri a nemzeti jövedelem 50 százalékát.

a világgazdasági....

a 16. folyt. 1. bek. 6. sorában a szöveg helyesen:
..az ország fizetési mérlegének alakulásában sikerült..

ugyanezen folyt. 2m bek. 1. sorában a szöveg helyesen:
a javulás lényeges tendenciái.. /a jelei szó kimarad!/
-----

a 17. folyt. 1. bek. alulról számított 7. sorában helyesen:
..kőbányai gyógyszerárugyár...

ugyanezen folyt. 3. bek. első-második sorában a szöveg helyesen:
mezőgazdaságunkról szólva sem lehetne felsorolni...
/a közbevetett rész kimarad!/
-----

a 19. folyt. 5. bek. 2. sorában a szöveg helyesen:
..alacsonyabb növekedési ütemet.. /termelési ütemet helyett!/
-----

a 21. folyt. 4. bek. 2. sorában a szöveg helyesen:
..a rossz is lehet jó?...

/mti/

- v é g e -

bb.56. időjárásjelentés

jk/p e

1980. szeptember 26.

a meteorológiai intézet jelenti pénteken este:

változékonyabb idő

előrejelzés az ország területére szombat estig: változóan felhős, párás, főként a reggeli órákban helyenként ködös idő lesz, szórványosan várható eső, zápor. időnként megélnékülő észak-nyugati, északi szél. a hőmérséklet kora délután általában 20, az erősen felhős helyeken 15 fok körül lesz./mti/
--

bb.57. két öttalalatos lottószelvény

gyné/p e

1980. szeptember 26

a sportfogadási és lottóigazgatóság tájékoztatása szerint a 39. heti lottószelvények értékelése közben 2 darab öttalalatos szelvényt találtak. a nyertes szelvények számai:

3 695 647
62 116 691

/mti/

--

bb.58. a szerkesztőségek figyelmébe!

p e

1980. szeptember 26.

mai bb.53.s.z.hirünk /sajtóklub a fővárosi művelődési házban/
című hírünket teljes egészében v i s s z a v o n j u k !

/mti/

--

bb. 59. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 14 órától
zárásig

p e

1980. szeptember 26.

27. ülést tartott a kneb
28. szűrőperlit üzemét avattak
29. magyar-angol jogásznapiok
30. angolai mezőgazdasági szakemberek
31. nőgyógyászok ülése
32. veress péter elutazott
33. a pásztói gyilkosok elítélése
34. kiállítások
35. százéves asszony
36. magyarországi románok
37. elhunyt zöldi margit
38. kitüntetés
39. szurcsik jános tárlata
40. kiállítás esztergomban
41. színházi évad zalában
42. keserü ilona kiállítása
43. évadnyitó szegeden
44. hazánkban tanácskoznak
45. téli időszámítás
46. önkéntes rendőrség
47. kiállítás
48. neb
49. az ipu főtitkára
50. elutazot hazánkból jacques bille
51. kiállítás
52. tisztújító közgyűlés
53. sajtóklub /visszavonva/
54. concerto- bemutató
55. az angi vera külföldön
56. időjárásjelentés
57. öttalálatosok a lottón
58. szerk. figy. az 53-ra
59. hírjegyzék

/mti/

-.-

22.20/p

34-

22.85

v é g e

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pászor jános
szerkesztette: halasi györgy
prukner pál
henczi erzsébet

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00.008/x

Belföldi hírek

1980. szeptember 27. szombat

bb. 1. középkori vásárcsarnokot tárnak fel telkibányán

kör/bam/gw e

1980. szeptember 27.

Érdekes középkori lelet feltárása és helyreállítása folyik telkibányán. Korek józsefnak, a budapesti nemzeti múzeum főigazgatójának irányításával bontják ki azt a középkori vásárcsarnokot, amely a hajdani arany-és ezüstbányászok beszerzőhelye volt.

az 1800-as években a terület akkori birtokosa, a herceg bretzenheim család porcelángyárat létesített, akkor emelte a község közepén álló vásárcsarnok fölé a ma is meglévő gyárépületet, amelyet később lakássá alakítottak, érintetlenül hagyva benne a pincerészt amely a gyártócsarnok volt.

a feltárás során előkerült az egykori épület szinte teljesen ép csarnok-rendszere, a több mint háromszáz négyzetméter alapterületű helyiségben megtalálták az egykori mészárszék maradványait, a terményelosztót, valamint textiliák, kendők, zsákvásznak árusítására szolgáló részleget.

az oszlopos csarnok helyreállítását megkezdték, s a múzeumi hónap során átadják rendeltetésének. /mti/

-.-

- 1 -